

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

A föld és az ember.

Aki meg tudja csinálni, hogy ott, ahol eddig egy kalász termett, ezután három teremjen, az nagyobb alkotott, mint a világ összes politikusai.

A német agráriusok egyik szép és igaz mondása ez, amely arra utal, hogy az ember jóléte végső eredményében mindig a föld termékenységétől függ, mert a föld az emberiség nélkülözhetetlen életszükségleteinek óriási raktára. A föld terményeinek az emberiségre abszolút értékük van s a szaporodásnak, fejlődésnek, haladásnak ott van a végső határa, ahol az már nem képes táplálni lakóit. A tudomány, a munka, a szorgalom megsokszorozhatja az ember szükségleteinek fedezésére alkalmas eszközöket, kényszerítheti a földet, hogy egy kalász helyett hármat teremjen; termékenyvé teheti valamikor a Szaharát és porrá törheti a sziklát: de a fejlődés nem lehet végtelen, mert korlátok közé szorítja az örök természet s a véges emberi erő megtörik a végtelen hatalom előtt, amely kijelölte a lehetőség határait.

De évezredek fognak még eltelni addig, amíg a föld megsokalja az embert s Malthus, a nagy nemzetgazda, aki pessimismusra hajló nagy szellemével kémlelte az emberiség jövődjének titkait, maga is azt vélte, hogy még százszor megsokasodott generációkat elbír a föld, mert a tudomány és a munka megszorítja a kalászt, a fűvet, fát, gyümölcsöt, termékenyvé teszik a pusztaságot, benépesítik a tengerek szigeteit s a hegyek csucseit.

A paradicsomból kiűzött ember arra volt utalva, hogy véres verejtékével keresse meg a kenyerét, művelje a földet. És a földhöz kötöttségtől nem is tud megszabadulni soha.

Az aranynek értéke csak viszonylagos. Csak azért bír értékkel, mert az ember értéket adott neki és mértéknek használja.

Arannyal méri szükségleteinek értékét. De az arany csak mérték és becese alkalmazkodik a szükséglet nagyságához.

Amikor a spanyolok hajószám hordták Amerikából az Inkák kincseit s a kalandos természetű nép földjeit elhanyagolva, parlagon hagyva tódult az aranyország felé: felütötte fejét a nyomoruság. A kastélyok tele voltak kincsekkel, annyi arany volt Hispániában, hogy egész Európa nem dicsekedhetett annyival; de a nép nyomorult volt és szegény, mert rettenetes drágaság uralkodott. Az arany nem teremtett jólétet, mert a pénz csak addig értékes, amíg meg lehet érte venni azt, amire az embernek szüksége van.

A gazdasági fejlődés évszázadai alatt, a különféle gazdasági nézetek és irányok hosszú küzdelmei után az az igazság diadalmaszkodott, hogy az abszolút értékek legelső forrása a föld.

A földművelésből indult ki a gazdasági élet, ott indult meg a haladás és oda is tér vissza, mert amint az emberiség szaporodik, szükségképpen annak a törekvésnek kell a legfontosabbnak lenni, hogy megsokszorozítsuk azokat az eszközöket, amelyek feltétlenül szükségesek a fizikai lét fenntartására.

Minden gazdasági igazságot megeáfohat az élet és a tudomány, de azt, hogy a rögöz vagyunk kötve, soha sem lesz képes legyőzni.

Ma még a föld elég táplálékot és jólétet kínál minden embernek. A nyomor oka nem az, hogy sok az ember és keveset terem a föld, hanem a kapzsiságban s a gazdasági szervezet elfajulásában keresendő.

Amíg a föld mindazon anyagokat szolgáltatja, amelyektől az emberi nem megmaradása függ, nem kell attól félni, hogy életfeltételeink kiapadnak. Aziránt pedig nem lehet kétség, hogy az ember életfeltételeit a föld még hosszú ideig ki ne

elégítené, minthogy még nagyon sok helyen minden művelés nélkül bőven ontja az élelmiszereket. Bizonyos tehát, hogy a boldogulásnak és a további fejlődésnek napjainkban mindinkább előtérbe toluló akadályait nem az életfeltételek fogyatkozása idézi elő, Hogy az életfentartás nyugott lett, annak oka nem az emberek elszaporodása és a termelés elégtelensége, hanem társadalmunk gazdasági szervezete, amelyben a verseny korlátlan szabadsága folytán kifejlődött a kapitalisztikus termelési rendszer, ez pedig maga után vonta a nyereszedési vágy túltengését és a spekulatív gazdasági tevékenység tulkapásait.

A mai gazdasági rend a termékek szétosztásában akkora aránytalanságokat mutat, hogy egyik oldalon túlbőséget teremt, a másik oldalon nélkülözést szül. A termelő és fogyasztó közé beleékelődött a spekulatív tevékenység, amely anélkül, hogy akár a termelésben, akár a javak közvetítésében, szóval a produktív gazdasági munkában részt venne, pusztán a konjunkturák kihasználásával a maga részére követeli és biztosítja a föld járadékának, a munkás bérének, a vállalkozó nyereségének egy részét.

A gazdasági élet minden jelentősebb mozzanatában megtaláljuk az improduktív spekulációnak nyomait és hatását. Annak a spekulációnak, amely a kereskedelemben érvényesül, a gazdasági életre termékenyítő hatása van; de a spekulációnak az a faja, amely az értékviszonyok természetes kialakulásában meghamisítására és kizsákmányolásra támaszkodik, nyüge és szipolyozó élősdije a munkás társadalomnak.

Sajnos, hogy ezt a spekulációt az államok épügy védik, mint a földművelést, a kereskedelmet és az ipart s ugyszólván kiszolgáltatják az emberiség legnagyobb tőkéjét: a földet és gazdasági hatalmának alapját: a munkát annak az iránynak, amely lényeg-

itel!

ek-, papok, lelké-
agántsztviselők, ta-
jogosult hölgyek,
soknak 1/4-25 évig
egész évi tőkekamat

te értelmében tőké-

4%!

III. helyre földek-
gyárak, fürdő épüle-
ások és kőbányakra

szletben, oly arány-
lőre haladt!
convertálása!
olás és váltócsere

ajonnan alapítandó
is ezeket. Elvállá-
ezéseket hites szak-
állalatok részvény-

n eszközöljük mind-
belföldi és páris-

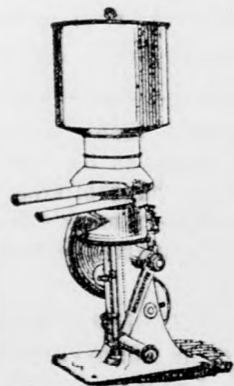
L. EGYED

KOHÁRY-UTCA 19/B.

A

OS

egen.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegességek:

„Svéd Globe Separator.”

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

kézierő- és turbina-hajtásra, ugyszintén min-
dennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket
tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz leg-
előnyösebben szállít

Vajkivitel:

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés
mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

gében nem egyéb, mint csalás, mert megtevéstésen, hamisításon alapszik.

Ennek a szankcionált és védelmezett spekulációnak a legotrombább alakja a határidőüzletnek az a neme, amelyet az ugynevezett papirosgabonával üznek. Ez a házárjáték, amely erkölcstelen és kegyetlen, többet ártott Magyarországnak, mint a gabona és pénzuzsora ezerféle fajtája. Lenyűgözte a gabonakereskedelmet, amely arra lett volna hivatva, hogy a magyar föld segítségére siessen; kiszípolyozta a külföld javára a földművelésünket, mert meghamisította a kereslet és kínálat természetes hatását, mesterséges áralakulásokkal idézett elő s az ország termelését a börze szeszélyeitől tette függővé. Mert a spekuláció tobzódásának idejében nem terményeink mennyiségéhez alkalmazkodik a börze, hanem ettől függenek az árak. És mikor kipattanik egy-egy váratlan árakululás, amikor senki sem tudja megérteni, hogy miért esik hanyatt-homlok a gabona ára, akkor port hintenek a szemekbe azzal, hogy Magyarország termése nem határozó a világversenyben, kénytelenek vagyunk tehát ahoz alkalmazkodni.

A földművelésnek és a kereskedelemnek egyaránt érdeke, hogy a börzék vad spekulációjának gát vettessék; a földművelő Magyarországnak pedig különösen arra kell törekednie, hogy függetlenítse magát a spekulációtól. Szakítson az egyoldalú gabonatermeléssel és igyekezzék terményeinek legnagyobb részét feldolgozni s feldolgozva piacra vinni.

A magyar gazda minden erejének megfeszítésével igyekezett áttérni az intenzív gazdálkodásra s három kalászt termel ott, ahol előbb egy termelt. Többet alkotott, mint a politikusok nagy serege. De a három kalászból egyet elvisz a tőke, egyet elhárít a spekuláció s a harmadikra a szociáldemokraták kacsintgatnak.

Mi marad akkor nekünk?

Jegyzetek.

(K.) A vármegyei közigazgatási rendszernek egyik sarkalatos hibájul róták fel a partikularizmust és a nepotizmust. Mindegyik régi hiba és régi vád; még a latin világban fejlődtek ki, azért jóra való magyar szó nincs is ezen fogalmak jelzésére.

A partikularizmus azt jelentette, hogy a társadalom vármegyéknél darabolódott el; mindenütt különleges szokások, egymástól eltérő életfelfogások fejlődtek ki, ami maga után vonta azt is, hogy a közigazgatás teljesen nélkülöztesse az egységes irányelveket. Ahány vármegye, annyi szokás.

Ezen a bajon annyira amennyire segített az újabb törvényhozás és az a rengeteg rendelet, amelynek mind benne kellene lenni egy jól fegyelmezett közigazgatási koponyában.

A nepotizmus azt jelentette, hogy a vármegye

hatalmát rendszerint kisajátította az ősi vármegye vezető osztályának egy kisebb köre, amely azután tekintélyével, vagyonával, összeköttetésekkel ráfeküdt a közéletre, azt irányította, vezette s a közélet vezetésében, valamint a hivatalokban csak a saját embereinek, helyesebben mondva a rokonság tagjainak adott helyet.

Ez a hagyományos vonás, amely egyébként a választási rendszer természetes következménye, a vármegyei intézményt széles körökben népszerűtlenné tette. A közvélemény jóformán ezért sürgette az államosítást, mert ennek tulajdonította a közigazgatás összes mizériáit.

Az egyik oldalon azt vitatták, hogy a nepotizmus jogosult, mert a vezető szerepet a nemzet azon osztályának biztosítja, amely évszázadok küzdelmei alatt megoltalmazta a magyar alkotmányt, a magyar nyelvet és az ősi szabadságot; a másik oldalon hangos kifakadások hallatszottak a méltánytalanságok miatt, amelyek rovására a vármegyék elkövettek. És valljuk be, volt némi igazság abban is, hogy a képzetesebb, komolyabb irányú, de összeköttetésekkel nem bíró ifjúság félt a közigazgatási pályától, amelyen hemzsegett azután a gyenge ember, akiknek végső menedéke volt a vármegyei hivatal.

A választási rendszernek ugyszólván alkotó eleme a korteskedés s a szavazatok után való futkosás is. Nem egy esetben lökte félre az önértékesebb tisztviselőt a korteskedés. Aki úgy vélekedett, hogy a szavazatot való könyörgés a tisztviselő tekintélyének rovására esik; akinek nem engedte meg az önérzete, hogy magát előtérbe tolja, az rendszerint lemaradt.

A választó közönség pedig lassanként hozzászokott, hogy a pályázók alázatos kéregetéssel járuljanak hozzá, minden szavazatot külön kérjenek s a választók az első kéregetőnek el is ígértek. A korteskedők erőszakosabb fajtája pedig az ígérettel nem elégedett meg, hanem becsületeszót, vagy aláírást kért. Azt is kapott, mert nagyon sok ember úgy van vele, hogy nem mer semmit sem megtagadni. Hány szavazatot adtak már le Zalavármegyében is, csupán azért, mert X. Y. előbb jelentkezett meghunyászkodó hajlongással, mint a másik, vagy a harmadik.

Sokan úgy vélekednek, hogy a nepotizmust és a korteskedést a vármegyéből kiküszöbölni nem lehet, hát csak folyjanak a dolgok tovább úgy, ahogy eddig folytak. Akik azonban őszintén szeretik a vármegyei intézményt; nem hiúságból és önzésből, hanem meggyőződésből ragaszkodnak az önkormányzati jogokhoz, azok már belátták, hogy lehetőleg korlátok közé kell szorítani ezeket a tulkapásokat, mert másként a nagy közönség, a társadalomnak a hivatalos vármegye keretén kívül álló része az önkormányzati jogokban osztályuralmat, a vezető körökben kiváltságos osztályt lát s attól elidegenedik. Már pedig a nemzeti küzdelem éppen arra tanított bennünket, hogy a nemzet érdeke legelső sorban az, miszerint a társadalom a vármegyei intézménnyel összeforjon, a vármegye pedig a társadalomra való hatás eszközeit keresse és ne legyen elszigetelt, a társadalom testéből kiszakított, vagy attól idegen intézmény.

A vármegyék vezető köreinek kezébe van leéve az autonómia sorsa, mert annak erőlyes kézzel nem tartalmat adhatnak, vagy közönnnyel kiszolgáltatathatják a korteseknek és az önjelölteknek az egész közigazgatást.

Vasvármegye mostani főispánja, ahspán korában észrevette, hogy mekkora veszedelme az önkormányzat méltóságának s a köztisztviselő tekintélyének, ha szavazatokat koldul; tapasztalhatta, hogy rendszerint azok kínálják magukat legjobban, akik legkönnyebbek, míg azok, akik valamire becsülik a saját értéküket, hátul maradnak, tehát az önjelöltek felkínálkozásának s a szavazatok gyűjtésének úgy igyekezett gátat vetni, hogy figyelmeztette a tisztikart, miszerint a korteskedők nemesak támogatására nem számíthatnak, hanem befolyását ellenük érvényesíti.

Sok vármegyében az a szokás, hogy a bizott-

sági tagok jelölő értekezleteket tartanak s maguk választják ki az embereiket; nem elégszenek meg az önjelölésekkel, amelyeknek sokszor az az eredménye, hogy a választás ellentétes a közhangulattal. Másutt a tisztikarból indul ki a kezdeményező lépés, aminek az ad jogosultságot, hogy a tisztviselőkar tudja legkövetlenebbül mérlegelni a testület tagjainak képességeit, rátermettségét.

Kétségtelen, hogy a vármegyei intéző körei legelső sorban a vármegyének tennének nagy szolgálatot, ha valami módot találnának a korteskedés megszorítására. A legelső módja az volna, hogy a bizottsági tagok senkinek sem kötnék le a szavazatukat. Aki szavazatok után futkozik, aki kunyorálással, vagy bármilyen preszióval meg akarja hamisítani, vagy maga felé hajlítani a közvéleményt, az úgy sem érdemi meg az ígéretet.

Egy szerény kezdeményezés nálunk is történt már. Az árvaszéknél megüresedett egy II-od osztályú aljegyzői állás, amelyre ketten pályáztak: Dr Marik Pál és Fangler Béla aljegyzők. Az árvaszék tisztikara értekezletet tartott, ahol mind a két pályázó kijelentette, hogy korteskedni nem fog; a tisztikar pedig kimondta, hogy miután dr Marik Pál a rangidősb, mellette foglal állást. Hogy ezt az állásfoglalást a választó közönség respektálni fogja-e, az természetesen más lapra tartozik, de maga a fenti tény bizonyítja, hogy a tisztikar vágyakozik arra, hogy a szavazatok után való hajszát, a kilinoselés és előszobázás megalázásaitól meneküljön.

Igaz, hogy Zalavármegye közönsége a fokozatos előléptetésre szerzett igényeket a szolgabíráknál is mindig méltányolta és mindig a rangban idősebbet léptette magasabb fizetési osztályba, tehát majdnem bizonyos, hogy most sem fog másként eljárni, tehát a tisztikar állásfoglalásának gyakorlatilag talán nem nagy értéke van; de erkölcsi hatása lehet annyiban, hogy a jövőre ez szokássá válik s a vármegye közönsége a szokást szentesíteni fogja.

Önértékes, képzett és a vármegyék multjához, valamint nagy feladataihoz méltó tisztikart csak úgy lehet teremteni, ha az ambíciót támogatja a méltányosság s az érdemet kíséri az elismerés, amelyet nem a kilinoselésért, hanem munkáért osztogatnak.

* * *

Az országgyűlés szünetel, de — úgy mondják — a miniszteriumokban a nyári hőségben is folyik a munka. Az átmeneti kormány a reformok egész sorát vette tervbe, hogy üdvösen használja fel a közjogi kérdések kiméleti idejét, a treuga Dei-t.

A nemzeti küzdelem beigazolta, hogy a vármegyékre feltétlenül szüksége van az országnak, mert amikor már az alkotmány megvédelmezésére az országgyűlés sem képes, amikor magyar királyi honvédek a magyar király parancsából szuronnal kergetik ki a nemzet képviselőit az országházból: az ellenállás csak a társadalomra és a vármegyékre támaszkodhatott.

Voltak és vannak ma is sokan, akik pártatlan és modern közigazgatást csak az államosítástól vártak, de kénytelenek voltak maguk is belátni, hogy inkább a közigazgatás hiányait és ősi bűneit kell tünnünk, mert ez a kisebb rossz, mintsem kiszolgáltassuk a vármegyéket is a Kristóffy-féle bandának.

Maga a belügyminiszter, gróf Andrassy Gyula is az államosítás híve volt, a tapasztalatokon okulva azonban most az önkormányzati jogok megerősítésén dolgozik.

A reform terveket csak részben s nagy körvonalaiiban ismeri a közönség, annyi azonban körülbelül bizonyos, hogy azok első sorban az önkormányzat megerősítésére, az alkotmány biztosságok megszilárdítására vonatkoznak.

A közönség nagy dolgokat vár. Eddig csak foltokat raktak az elnyűtt ősi mentére, amely azután olyan tarka-barka lett, hogy azt se tudta az ember: zsinóros dolmány e, vagy Bachék és Schmerlingék által szabott frakk. A régi formájából kivették, csak itt ott maradt rajta egy kis

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban az I-ső rendű természetes szén-savas natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másféltrevesnél valamely nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szén-savval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb. Hogy az AGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

FORRÁST, mely ideges gyomorhaj, légső-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágúis, vese- és hólyagbántalmak esetében 26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltetik azok, akik a közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai **AGNES**-forrás vízzel éltek.

Kedvelt borviz!

vitézkötés, ártatlan emlékezésül a hajdan hatalmas vármegyére.

Radikális újításokat és intézményeket várunk, amelyek egyrészt szabatosan megállapítják a vármegyék jogait, másrészt biztosítják a tisztviselők függetlenségét.

A miniszter tervbe vette a pénztárak és számvételek visszaállítását, a járási számvevői intézmény eltörlését, a nyugdíj viszonyosságát különösen a dotációk biztosítását, valamint a közigazgatási bíróság hatáskörének bővítését.

Szép reformok, hatalmas újítások! De a közigazgatott nagy közönség még ezzel sem elégedhetik meg, hanem a közigazgatási szervezet javítását is várja.

Nem akarok a hiányok tárgyalásával foglalkozni, csak egyetlen fontos kérdésre utalok. Ez a járási beosztások kérdése, amely különösen nálunk bír nagy jelentőséggel, mert nagyon sok közönség igazán szánalmas helyzetben van. A szolgabírója, járásbírója, adóhivatala, körjegyzője, törvényesége más más helyen székel s akit az Uristen egy kis ügyes-bajos dologgal vert meg, az egyebet ne tegyen, mint utazzék egyik helyről a másikra.

A belügyminisztériumban már eddig is sok ilyen abszurdumot küszöböltek ki s néhány alföldi vármegyében új járásokat állítanak fel.

Zalavármegye már réges régen sürgeti a balatonfüredi járás felállítását, de a kormányok eddig nem adtak rá fedezetet.

Felesleges volna arról beszélni, hogy kell-e Balatonfüredre szolgabíró. Megindokolta azt a vármegye már többször, hogy kell.

Nem volna e időszerű ezt a kérdést most újból felvetni? A nemzeti kormány talán mégis talál valami fedezetet a füredi szolgabíró költségére.

* * *

Őszintén bevallom, hogy elkőboroltam a nyáron Stájerországba. Ugy szoktam. Mert a kabátomon a tulipán és szívben is jó magyar embernek érzem magamat, nem akartam tehát azt a vádat magamra venni, hogy az osztrákoknak hordom a pénzt.

A kíváncsiság vitt ki, mert még soha sem láttam azokat a helyeket, amelyekről rajongással beszél sok hazámfi. Uristen, milyen lehet az az Eldorádó, ahol olesó pénzért roppant sok kényelmet és gyógyulást osztogatnak?

Nem írok fürdőlevelet, mert rettenetesen banális, együgyű dolognak tartom, mikor a vidéki zurnalista az apró-cseprő kis fürdőkről még apróbb meséket ír. Nem is kerestem, nem is szereztem benyomásokat; a hangulatom pedig tisztára elromlott azoktól a tapasztalatoktól, amelyekben honfitársaim és idegenek részesültek.

A határon azt mondja az utitársam, hogy tegyem le a tulipánt, mert ez nem tetszik a németeknek. No lám! Hát az tetszik, hogy ezer és ezer magyar köztük költi a pénzt? A tulipán a kabátom marad, ha tetszik a németnek, ha nem.

Ennek az lett az eredménye, hogy a tisztelt és művelt urak, akik a legelső német állomáson felszálltak, elkezdtek Magyarországot leszólítani. Természetes, hogy nem nyeltem le a gorombászkodást s nem valami barátságosan váltunk el egymástól.

Ahova mentem, lépten-nyomon találkoztam magyarokkal. Valamennyi fürdőből jött, vagy fürdőre utazott. És valamennyi a magyarországi fürdőket szidta. Mert hát valamivel csak el kell esítetni a lelkiismeretet, amely néha néha figyelmezteti a gazdáját, hogy hazafiatal dolgot cselekszik, amikor ott szórja ki a pénzt, ahol a nyelvüket is utánuuk öltögetik.

Leszállottam egy fürdőhelyen. A vendégeknek több mint a fele magyar. Mind jó hazafi, de azért mind az otthonát simfeli és a tulipánt eldugja. Nem állja meg az idegeneknek is folytonosan azt duruzsolni, hogy Magyarországon nem lehet fürdőbe járni, mert ott kizsebelik az

embert, nincs kényelem, szóval rablóbandák garázdálkodnak minden nyaralóhelyen.

Szeretne az ember sírvafakadni, amikor hallja, hogy a bolgár milyen lelkesülve beszél a hazájáról, annak szépségeiről s az épülő fürdőhelyekről, amelyek már annyira haladtak, hogy nem muszáj a szabadban vették.

A tulipánt a külföldön fürdőző magyarok mind — a szívükben viselik. Még az is zokon esik nekik, ha a szemtelen idényincér esetleg megtalálna orrolni ezért a tüntetésért, a tábornak ur pedig, aki a fürdő legtekintélyesebb alakja, nem állna vele szóba.

Egy más helyen, ahol számszerint 391 magyar volt a 600 fürdővendég között, magyar újságot kértem. A pincér rohant is, hogy hozza a „Frische ungarische Zeitungot”, de — az egyetlen magyar lap: a »Pester Lloyd« — kézben volt.

Itt-ott csak a kurlistából tudja meg az ember, hogy magyarok is vannak a fürdőben. Mert aki tud, németül beszél. Ebéd után azonban a magyar urakat egészen biztosan ki lehet hámozni a tömegből. Tudniillik valamennyi alsózik. És az alsós révén egy magyar szó immár átment az internacionális használatba, sőt valószínűleg az eszperanto nyelvbe is felvették. Ezt a szép szót a kunok boldog birtokosai használják. Ez a szó az a bizonyos »vannak«, amit a német »fanak«-ra fordít. Ebéd után a német ur odafordul magyar szomszédjához: Spiel mer e fanak.

Azt vagyok bátor már most kérdezni, tisztelt tulipánt viselő honfitársaim: mi az ördögöt emlegetjük örökké a gazdasági függetlenségért, ha önként idegenbe hordjuk a pénzünköt, eldugjuk a tulipánt és németül beszélünk azzal is, aki magyarul tud?

És kérem ezekben az apró-cseprő stejer fürdőben anyi a zalai ember, hogy sok! Bizonyíték okáért hoztam magammal néhány kurlistát is.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Nagy Kristóf nevelője.

Hogy milyen bámulatosan képzett ifjakat lehet manap találni, élénken illusztrálja az alábbi eset.

Egy ifju ur mint »jól ért« rázta le az idén magáról a diák évek jármát. A minap aztán belekerült egy jókedvű vidéki társaságba, ahol a szót nemcsak jókészségéről, de derült jó kedélyéről is ismert jegyző vitte. Ez a nótárius aztán leadja a következő régi anekdotát.

Pesten tartózkodván, egy ismerős fiatal ur folyton azzal zaklatott, hogy keressék neki állást. Lehetőleg nevelőnek juttassam be valahová. Én ígértem neki, hogy csak legyen türelemmel, de ő úgy látszik nem érte be ennyivel, mert folyton zaklatott. Kapom aztán magam és elvezetem a Kristóf térré és beküldöm őt a gyermeket tartó nagy Kristóf kőszobrával szemben levő patikába. És szájába rágom neki, hogy ott meg azt mondja, miszerint hallotta, hogy Nagy Kristóf urnál nevelői állás van üresedésben, ide küldték bővebb felvilágosításért.

Az ifju bemeleg és előadja célját. A patikusok csak néznek, de hamar feltalálták magukat. Az egyik kinyitja az ajtót s felkéri az ifjut, hogy kövessen. Ez követi, míg csak a Kristóf szoborhoz nem érnek. Ott aztán megszólal a patikus: — Ime uram, ez itt Nagy Kristóf ur s a vállán levő gyereknek kell a nevelő, mert az öreg már megunta tartani.

A mint jegyzőnk meséli, az ott még divó »rém röhögés« követte az anekdota végét.

Pár napra az eset után aztán beállit jegyzőnkhez a jól értett ifju. Kellő himezés-hámózás után kilöki, hogy már készül Pestre és ha lenne olyan szives, nagyon szépen kéri, miután a multkor hallotta tőle, hogy bizonyos Nagy Kristóf urnak nevelőre van szüksége, hát mint ismerősének adjon neki egy ajánló levelet.

Jegyzőnk nem tudta először elgondolni, hogy

mit akar az ifju. Egy rossz vice elkövetésére még fiatalotta, de látván azt a szent meggyőződéssel jól értett arcát, leült rögtön és írta a mint következők:

Tekintetes

Gyógyszertár

Budapest IV. Kristóf tér.

Tekintetes ur! E levél átadója egy törekvő fiatal ember, aki Nagy Kristóf urnál nevelő akar lenni. Kérem őt beajánlani.

Hogy sikerült e aztán bejutni nevelőnek, arról még nem jött értesítés.

Elszején.

(Szin egy tisztviselő családi otthona. Személyek: férj, feleség és hitelezők. Idő: akármelyik hónap elszején déli 12 óra 15 perctől 1 óráig).

Férj: Szervusz mamuskám.

Feleség: Csókollak apuskám. — Mit hoztál nekem édes?

Férj: (odaadja a pénztárcáját.) Itt a bukszám. A havi gázi.

Feleség: Csak elseje ne volna soha!

Férj: Isten ments! — Bár vóna minden hóba három, — s vagy száz ilyen korona egy rakáson.

Feleség: Mit érünk vele?

Az a sok mihaszna! — koronánk nullává apasztja.

Férj: Ugy van nullává. — Hah a nyomorultak! — hogy egy csepp tisztességet nem tanultak.

Feleség: Mindegyik egy-egy mérges skorpió!

Férj: Mindegyik egy-egy éhes viziló!

Feleség: Nőjön tyukszem az orruk hegyére.

Férj: És bolond gombát egyenek ebédre.

(Kopognak)

Feleség: Ah! Eine von usere leit. Szabad!

Férj: Leljen ki a hideg! Törjön ki a nyakad!

(Bricses Tóbiás szabó bejön)

Bricses: Alázatos szolgája. Kisztihánd!

Férj: Éppen önörl beszélünk az imént, —

Bricses uram érdemudus mesterem. — És higgye el, hogy igazán restellem, — de rosszu ütött be az elseje; — szegény vagyok, mint a templom egere.

Bricses: Pedig mek, mek . . . olyan biztosra vettem . . .

Férj: Lássá . . . Ez az emberi sors iróniája. —

De ne nyomja szívét a bu . . . Jövöre — majd az ön nevét írom legelőre.

Bricses: Talán tizenötödikén?

Feleség: Mi még sohse láttunk tizenötödikét.

Férj: Nálunk egy hóba egy nap elseje — a többi mind harmincegyediké.

Bricses: Ajánlom magam. Csókolom kezét.

Feleség: Ég áldja, jó napot! Na ez derék.

Férj: Ha ha milyen buta, milyen buta.

(Kopognak)

Megint egy! Jaj! Üssön meg a guta. — Ah

ugy! Ön az kedves Bagaria?

A sujszter: Én volnék krrem alássan, én biz a.

Feleség: No hát mi jót hozott nekünk?

Bagaria: A számlát krrem ássan. Tessék!

Férj: Csak öt percel jött volna hamarabb. —

Nem fizetem ki azt a szamarat.

Feleség: De hát hogy is nem jött előbb?

Férj: Most már kárba veszett minden beszéd.

Bagaria: Tehát majd elszején.

Férj: Bagaria mester leszen az első.

Bagaria: Szolgia. (El).

Feleség: Ha ha ha nagyszerű, fenomenális.

Férj: Beadta derekát a suszteráj is.

(Fütyörészve ki akar menni a szobából, de beleütközik Forgácsba, az asztalosba.)

Tyü, azt a — ki legtöbbet tesz nekünk — arról egészen megfeledezkünk. — Hát már boecásson meg kedves Forgács ur, — hogy akaratlan ön marad leghátul. — De elszején jóvá teszem hibámat — mamus! Ha már Forgács ur idefáradt, — mihamarabbi elkészítés végett — add fel neki újabb rendelésed.

Feleség: Egy esinos konyhaszekerény kellene.

Forgács: Kérem . . .

Férj: Melynek üveg az eleje.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-aktív

Igmándi

késérűviz, az elrontott gyomot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. =

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve. miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges késérűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Gyarmati Vilmos, Kosztelitz Miksa urak fűszerüzletében. Kis üveg 30 f, nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes késérűviz, amely kis üvegekben is kapható.

borviz!

Feleség: Kivitelét teljesen önre bízom. Csak olesó legyen és a mi fő: finom.
Forgács: (kényszeredve) Tessék rám bízni. —
Férj: Tehát ég velünk.
Feleség: Nemhogy fizetünk, de még rendelünk. No hát ez egyszerűen: non plus ultra.
Férj: (kiszól a konyhába)
 Hozzon egy liter ezerjóbort Julesa — [hü haj, de jó kedvem van, aki adta.

(Kopognak)
Ismét egy. Düljön a Zala folyamba.
 (Belép a divatkereskedőségé.)

Segéd: Kezét csókolom.
Férj: Jó hogy találom. — Hát mondja csak kedves barátom, — a Pepita ur azt gondolja, hogy én pénzesináló, vagy zsvány vagyok?

Segéd: Miért kérem alássan?
Férj: Még miért? — Ez a szó arcumba kergeti a vért. — Nézzen csak ide... az új kalapom ma két hete, hogy vettem, hordozom s már nincs formája s úgy elhagyta a színe, — mint azt Pál az oláhokat... — Tekintse... Azután a fuszeklik az borzasztóság! — Kétszer volt a lábamon és ma már stoppolják.

Segéd: De kérem alássan...
Férj: Csak semmi kérem. — Urának mondja meg, ezt nem reméltem; s mert nekem adott ilyen szemetet, ebben a hónapban nem fizetek.

(Segéd el)
Férj: (ugrálva) Mamuskám angyalom adjál egy csókot.

Feleség: Nesze... s most jer járjunk egy két vókot. — Trallala lalala... (kopognak)
 Ördög és pokol.

Férj: A helyzet sajna még mindig komoly.
Fűszeres segéd: Szabad?

Feleség: Mi tetszik?
Segéd: Bors urtól jövök.

Feleség: Ah igen!
Férj: Mennyit is kapnak önök? Negyven koronát?

Segéd: Dehogy csak tizennyet!
Férj: Ilyen semmiségért jönni nem restel? Kérem ez az eljárás sérti büszkeségem. Jöjjenek elsején, ha nagyobb lesz a számla.

Segéd: Oh kérem! Jó napot.
Férj: Az Isten áldja!

Feleség: Micsoda lángész vagy. Papa osodállak.
Férj: Lángész? Nekem mondod azt a tanárnak?

Julcsa (belépve) Itt van kérem az ezerjóbort.
Férj: Ez a leány jött még ma a legjobbkor. Poharakat ide!

Julcsa: Itt vannak kérem.
Férj: (tölt) Igy... Tehát igyunk kedves feleségem.

Feleség: (kocint) Abeug hitelezők táborá!
Férj: S éljen a megmaradt 100 korona!

Hivatalos rovat.

Zalaegerszeg rendezett tanácsú város közzéteszi, hogy az 1906/1907 évi ebadó összeírás f. évi augusztus hó 16-tól 23-ig a városi pénztárnál közzemlére ki van téve; a mely idő alatt bárki által megtekinthető s az észrevételek augusztus 23-ig megtehetők.

Zalaegerszeg, 1906 augusztus 9-én.

Németh, h. polgármester.

Hirek.

Tűz és víz.

Hétfőn este 8 és 9 óra között kigyulladt Szakony Józsefnek a besenyői ut mellett levő pajtája, amely tele volt takarmánnyal, gabonával és gazdasági eszközökkel. A pajta mellett egy néhány

száz keresztből rakott rozskazal, amely szintén rögtön tüzet fogott.

A csendes időben egyenesen törtek felfelé a hatalmas lángnyelvek s mire a tűzoltókürtös és a féltrevert harangok felriasztották a várost, piros volt délen a láthatár. Az első pillanatban mindenki azt hitte, hogy Faragó Béla magpergető gyára ég. Százával szaladtak az emberek a Kossuth Lajos utcán végig s a pajta melletti téren nagy tömeg verődött össze. Gyorsan ott volt a tűzoltó-csapat jórésze is, de tehetetlenül volt kénytelen nézni, hogy roskad össze az égő pajta s hogyan lassanként a láng a rozskazalt, amely szorosan volt rakva, delután meg is ázott, tehát elég lassan égett ahoz, hogy a legnagyobb részét meg lehessen menteni.

De nem volt víz. A tűzoltó egyeslet egyik fecskendőjét kamarosan kivontotta egy jóravalló luvaros, a város egyik kocsija vágatást hozott egy lajt vizet, de mikor azt néhány perc alatt kiszivta a fecskendő, hiába trombitáltak a tűzoltók vizért, hiába zugolódott a néző tömeg: félóránig kellett várni, amíg a város kocsisa megfordult a kutról. Két lajt hordta csak a vizet s a kut messze van.

A tűzoltók azután nem tudtak egyebet tenni, mint a fáklyaként égő lábfákat döntögették le, amelyekbe belekapaszkodott egy esomó gyerek és vonszolták nagy lármával a hatalmas gerendákat.

A pajtát s a benne volt takarmányt, kocsit, gabonát stb. nem lehetett menteni, az igaz; de megmaradhatott volna egy polgártársunknak néhány száz kereszt gabonája, ha a fogatokkal bírók nem sajnálnák annyira a lovaikat.

Nem első eset, hogy tűz alkalmával nincs víz, mert nincs ló, kevés az emberséges gazda, aki a lajtok elé fogasson. A város az első tiz lajt vizre jutalomdíjakat tűzött ki; az első kettő 4—4 koronát, a többi nyole 2—2 koronát kap. Fuvarnak is jól meg volna fizetve. Még sinos soha elég víz, mert nincs emberség. Drágább a lópatkó, mint mások vagyona. Sokan pedig úgy gondolkoznak, hogy hordasson vizet a város, azért fizetjük a magas pótdót. Jellemző az is, amit a hétfői tüznél mondogatott egy-két ember: „Égne csak a polgármester háza, majd volna víz.”

Szakony József a kárvallott gazda, egyszersmind bérkocsis ipart is üz. És nem volt a tüznél egyetlen fiakkeros ló sem. Még a kárvallott gazdáé sem. Lehet, hogy el voltak foglalva a lovai, de minden fiakker fogat csak nem volt a vidéken.

A tűzoltóság kötelező intézmény; a veszedelemben való segédkezést előírja nemesak a szabályrendelet, hanem az emberi szív is, amelynek részvétellel kell az elemi csapás által sújtottak felé fordulni.

A részvétet azonban elnyomja az az utálatos, rideg önzés, amely egy lópatkót többre becsül, mint egy asztal gabonát.

Sok ember nem érzi, hogy mennyire rut dolog az a közöny, amellyel a lángokba mered a látványosságra összesereglett nép, a kezét azonban ki sem nyújtja, hogy a veszedelemben segítsen s megindulás nélkül tudja nézni, hogyan siránkozik az, akinek vagyona pusztul, munkájának gyümölcsöt emészt a tűz.

Ilyenek vagyunk mi, a huszadik század emberei!

Elégett egy pajta és egy asztal. Néhány ezer koronára rug a kár. A tulajdonos elég jómódu ember ahoz, hogy földhöz ne vágja a csapás. Ugy gondolkodnak tehát, hogy nem nagy eset az egész; kár annyira lamentálni.

De nagy dolog az emberi részvét pusztulása. Nem tudunk más baján sirni, a más nyomorúságából emberi szívvél részt venni. Nagy pusztulás ez és nagy veszteség azoknak, akik a támogatásra és vigasztalásra rászorulnak.

Pedig mindnyájan rászorulhatunk!

Azt mondják hogy a tűz vótkes gondatlanságból eredt. Delután 5—6 óra között egy kis eső volt, amely elől a pajtába menekült az uton dolgozó három munkás és rágyújtottak a száraz takarmány mellett.

Képviselőtestületi közgyűlés. Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestülete tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen jóváhagyta Morandini Tamás építéssel a polgári leányiskolára vonatkozólag kötött szerződést; — kijelentette, hogy a katonai lőtérhez szükséges 12 hold területet hajlandó a kincstárnak bérebeadni; — kimondta, hogy a közbiztonsági szolgálatnak osendőrséggel való ellátására vonatkozó határozatát fenntartja, tekintettel azonban a város nagy külterületére s a szocialisztikus mozgalom folytonos terjedésére, 16 esendőrr helyett 22-öt kér a kormánytól; — végül az ág. ev. lelkész részére az iparostanonc-iskolában való tanításért tiszteletdíjat állapított meg.

Eljegyzés. Hanzlicsek Kristóf műkertész eljegyzte özv. Hank Ferencné zalaegerszegi műkertésznét.

A zalaegerszegi templom restaurációja. Bogdánffy Pauly Erik tanár és segédei a fülkék oltárképein és az ezeket körülvevő díszítéseken dolgoznak. Befejezettnek tekinthető a keresztoltár, továbbá a Jézus Szent Szíve oltára feletti kép, az Immaculata és az ezt követő ornamentika. A befejezéséhez közeledik Árpádházi szent Erzsébet fülkéje is. A főkép igen szép csoportozatot mutat és szent Erzsébetnek a szegények iránti szeretetét ábrázolja. A jövő héten a másik három fülkére és oltárképre kerül a sor, melyek előreláthatólag egy hét alatt be is fejezhetnek. Az aranyozó most restaurálja a szószéket s az ezzel szemközi Mária oltárt. Jövő héten felállítja ugyanő a korus alatt az u. n. Lourdesi oltárt. — Általán a nagyszabású mű befejezése felé közeledik.

Keresztfeltétel. A zalaegerszegi ág. ev. templom tornyára tegnap reggel 8 órakor tették fel a keresztet, amely alkalomra összegyűlt a templom körül az ág. ev. hitközségnek sok tagja. Király Mátyás lelkész szép beszédet mondott s megállította a keresztet, amelyet azután feltettek a karesu torony tetejére.

Gyászhir. Id. Unger Nep. János felsőrajki földbirtokos meghalt e hó 7-én 64 éves korában. A megboldogultban Karácsony Kálmán sümegi szolgabíró édes atyját gyászolja.

Kopácsy György főgimnáziumi tanár f. évi augusztus 10-én 30-ik évében Baksán elhunyt.

A „Tulipánkert-Szövetség” zalaegerszegi fiókja dr. Szügethy Elemérné urnó elnöklete alatt folyó hó 4-én d. u. 6 órakor a városház kistermébe választmányi ülést tartott, melyen egyéb folyó ügyek elintézése után megalakította az igazgatótanácsot és ennek tagjaiul a tisztviselőkaron kívül megválasztottak: Árvay Lajosné, Baján Ferencné, Balassy Miklósné, Czobor Mátyásné, dr. Degré Miklósné, Fangler Mihályné, Faragó Béláné, dr. Gráner Adolfné, Gyarmati Vilmosné, Hajik Istvánné, dr. Hány Istvánné, dr. Jámor Mártonné, dr. Isó Jánosné, Kászonyi Mihályné, dr. Kele Antalné, Kiss Lajosné, Krosetz Istvánné, Németh Elekné, Medgyesi Lajosné, Rechnitz Mari, Rutich Sándorné, özv. Ruzsics Károlyné, dr. Ruzsicska Kálmánné, Sándor Zsigmondné, Schmidt Józsefné, dr. Thassy Gáborné, Thassy Kristófné és Udvardy Vincéné urhölgyek.

Nagykanizsai dalverseny. Többször irtunk már a Dunántúli Dalosszövetség nagykanizsai dalversenyéről, amely e hó 19—20 napjaia lesz.

Nagykanizsa város nagy ünnepélyességekre készül, hogy a versenyre oda érkező vendégeket méltó módon fogadhasa.

Mondanunk sem kell, hogy a dalverseny mekkora

Hornyolt zszindely — Alagcsövek

iszapoltt agyagból

BÉRMENTVE MINDEN ÁLLOMASRA.

Első Szombathelyi Gőztéglagyár.

művelészetet nyújt a közönségnek s ahol eddig a dalosszövetség megjelent, ezek tódultak meghallgatni a magyar dalosok művészi énekét.

A versenyen részt vesznek: a »Tatai és Tóvárosi Polgári olvasókör Dalárdája«, a »Siklósi Iparos Olvasókör Dalárda«, a »Siklósi Polgári Dalkör«, a »Pécsi Dalárda«, a »Székesfehérvári Déli vasúti Műhely Dalegylete«, a »Keszthelyi iparosok Dalköre«, a »Komáromi r. kath. egyházi Énekkar«, a »Nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör Dalárdája«, a »Budapesti Lyra Dalkör«, a »Pécsi Polgári Daloskör«, a »Szombathelyi Dalosegylet«.

A verseny augusztus 19-én és 20-án délután 5 órakor lesz a sörgyár katakombáiban.

Reméljük, hogy Zalaegerszegről is sokan fognak lerátni a dalversenyre, amely nemcsak Nagykanizsa, hanem az egész vármegye ünnepe.

A sümegvidéki gazdakör választmánya f. hó 14-én kedden d. e 9 órakor a lövőtársulat kertjében gyűlést tart, a következő tárgysorozattal: Állatképzés rendezése, iratok előterjesztése, indítványok.

Áthelyezések. Katona Mór műszaki gyakorlatot a keszthelyi osztálymérnökségtől a miskolci üzletvezetőség területére helyezték; helyébe Roskovics Lajos mérnök Székesfehérvárról helyeztetett át. — Hrabovszky Kelemen főerdész a zalaegerszegi állami erdőhivatalhoz tartozó alsó-lendvai járási erdőgazdálkodásról az ugyanazon hivatal kerületében levő nagykanizsai járási erdőgazdálkodásához helyeztetett át.

A Ferencrendiek új beosztása. Szent Ferencről elnevezett szerzetesrend nagykaptalana minap tartott gyűlésén Bőrcs Tivadar áldozott Sümegre, Görög Inóé pedig Nagykanizsára háztónökké nevezte ki Kiss Arisztid Szombathelyről Sümegre helyeztetett át.

Bőrmunkások mozgalma. A rohamosan emelkedő drágaság minden osztályt mozgásba hoz; minden ember fia igyekszik, tőle tehetőleg javítani a helyzetét, hogy megélhetését biztosítsa. Legutóbb a helybeli bőrmunkások (cipészek, csizmadiák) tartottak népes értekezletet annak megbeszélése végett, hogy tekintettel a mindinkább emelkedő drágaságra s arra, hogy a bőr áruk napról-napra drágulnak, a munkások kevesebb munkaidő mellett több bért követelnek, mi módon járjanak el egyöntetűen. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a szoros egyetértés meghonosítása céljából alapszabályokat alkot s ezeket hatóságilag jóváhagyatja. Nyomban meg is választották az alapszabályok kidolgozására kiküldött bizottságot, mely munkálatait záros határidőn belül befejezni köteles. Elnöke: Zámolt Kálmán, jegyző: Stern Pál, pénztárnok: Lakatos István, választmány: Strobal János, Bizsók István, Lakatos István, Bőrcs János, Weisz Vilmos, Jálies Ignác, Szommer Gyula, Kolin Mór, Hary Károly, Keszly György, Filipános József, Pausa János, Kasznár Márton, Kiss István és Lövy József. El lehetünk rákészüelve, hogy cipőink megdrágulnak, de kérdezzük, honnan fedezzük a többlet kiadást, ha jövődelmünk szaporítani nem tudjuk.

A Mura. Sokszor volt már alkalmunk a Mura folyó rakoncátlankodásairól írni. Különösen Kotor község szennvedett sokat, amelynek nem csak a határát, hanem magát a községet is megtámadta a víz. Néhány évvel ezelőtt a lakosság csak úgy tudott a nagyobb veszedelemtől menekülni, hogy keresztülvágta a déli vasút töltését. A vármegye a védelmi munkálatokra nyújtott ugyan némi segílyt, de az elégtelen volt a hathatós védekezésre, amely csak akkor lehetséges, ha a folyót szabályozzák. Kotor község kérvényezett a kormánytól is, de eddig sikertelenül. Most újból a földművelési miniszterhez fordult, aki az északi folyammérnöki hivatalt utasította, hogy a Mura veszedelmének elhárítása céljából szükségesnek mutató tervek készítése el. Végre talán teljesedésbe megy Kotor község régi óhajta.

Felülíratások. A zalaszentgróti önk. tüzoltó egyesület sikerült nyári mulatságot rendezett az egyesület javára, amely alkalommal felülíratni szívesek voltak: Nagy Kálmán 10 K, Malatinszky Lajos, Kublin János 5—5 K, Brenner Ernő 4 K, Scholtz Károly, Botfy Péterné, Berger Jánosné, Lukács Gáborné, dr Misner Antal, Viasz József 3—3 K, Schneller Jenő 2 K 50 f, Horváth Györgyné, Beck Zsigmond, Benkő Lajos, Morgenstern Henrich, Németh Zsigmond, Tóth István 2—2 K, Mittermajer József, Tavasz István, Zahorán Pálné, Morgenstern Ignác, Politzer Mór, Martin Iván, Raum János, Veisz Sámuel 1:50—1:50 f, Schrang Matild, Keszler Sándor, Kreika Ferenc,

Czuoz Győző, Bognár András, Mehr Mór, Bauer Rezső, Thorma Zsigmond, Pezenhoffer József, Veisz Lajos, Perl Dávidné, Brukner János, Totola József, dr Erdős Adolf, Kovács György 1—1 K, Medvéssy József 60 f, Loesmándi Ferenc, Horváth Jenő, Antal József, Katona József, Schiloha József, Pranger György, Bódor Sándor, Kovács Gyula, Kunsági Ágoston, dr Kassay Győző, Tóth Károly, Steiner Adolf, Kozári N., Vilosok Gyula, Morgenstern Ferenc, Glázer Gyula, Szalai Sándor, Szalai Jenő, Németh Emil, Nagy Sándor, Harang János, Dömötör Zsigmond, Horváth Imre, ifj. Cséri Gábor 50—50 f. — A szépen sikerült mulatság tiszta jövedelme 295 korona, amely az egyesület szertárána javára fordítatik.

A zalaegerszegi katolikus leány-egyesület 1906 augusztus 5-én tartott nyári táncmulatságán felülíratok: dr Szigethy Elemérné 10 K, Zöld Ferenc, Egyed Mária, Hegyi Mihály 40—40 f, Mészáros Pál, Kaczor János 20—20 f, Németh Józsefné 40 f, Török István 1 K, Fábian Ferencné 1 K 40 f, Koosis Imréné 40 f, Farkas Ferencné 60 f, Horváth Péterné 2 K, N. N. 1 K, Horváth Józsefné 1 K 40 f, Steiner Teréz 50 f, Szakál Katalin 1 K, Sipos József 40 f, Horváth József 40 f, Fülöp János 40 f, N. N. 1 korona. Fogadják a felülíratok az egyet hálás köszönetét.

Tanítónői továbbképző tanfolyam befejezte a budapesti II. ker. tanítónőképzőben. A továbbképző tanfolyamról Érczy Jolán nagykanizsai tanítónőtől a következő tudósítást kaptuk: F. évi július 2-től kezdődő 3 hetes tanítónői továbbképző tanfolyam a budapesti II. ker. állami tanítónőképző intézetben júli 21-én véget ért az azon résztvevő tanítónők a szelrőzsa minden irányába szerzett tudással, gazdagabb tudással, lelkükben háláérzelmekkel telve. Hálás köszönet illeti elsősorban a kiválóan ideális lelkű vallás-és közoktatásügyi miniszter urat, hogy Magyarország több helyén — szélesebb körben módot nyújtott a folyó évben is hazánk tanítónőinek eddigi tudásukat az újabb tanítási vívmányokkal, ismeretekkel gyarapíthatni, szellemi fejlődésüket intenzívebben érvényesíteni.

A tanítónők megértették miniszterük hívó szavát! Örömmel siettek nemcsak honi tanítónőink jelleg és nemzetiségi különbség nélkül, hanem még Magyarország határain túl is működő magyar tanítónők a továbbképző tanfolyamra. Mély hálával emlékeznek meg a hallgatók a tanfolyamon működött tanárokról is. Gyönyörű előadásukkal nemcsak fáradságot nem kimélve bocsajtották ismereteik gazdag kincsét a hallgatók rendelkezésére, hanem az általuk előadott tárgyakat végtelen kedves, vonzó alakban és igaz lelkesítő hatással közölték. És ebben áll az ő legszebb, legfényesebb dícsőségük! Új életet öntöttek a már elcsüggedt, kimerült lelkekbe! Mily munkakedv keletkezett a hallgatók lelkében, azt legszébben igazolták a gyakorlati tanítások, melyeket Urhegyi Alajos aradi tanítónőképző intézeti gyakorló iskolai tanár vezetett. Teljes odaadással iparkodtak a hallgatók követni tanításukban ama szép irányelveket, melyeket Urhegyi Alajos vezető tanárunk mintatanításában, a gyermeki lélek legparányibb részleteit is felölve kifejtett. Szerencsések vagyunk mi, kik őt hallgattuk, szerencsések, hogy az ő tanításának újabb módjából bár csak egy parányi részt is magunkévá tehetünk. Magismertük nemcsak kitűnő tanítási módját, hanem el is tanultuk tőle a realismussal karöltve járó ideális tanításmódnak egy másik szép alakját is. Adja Isten, hogy sok ily tanembere legyen hazánkban s akkor őszinte szívvel hisszük és valljuk Széchenyi e mondását: »Magyarország nem volt, hanem lesz!«

Az ázsiai utazó. Zrinyi Béla, az ismert ázsiai utazó, a ki városunkban is tartott ázsiai utazásáról felolvasásokat, a múlt év végén beállt a soproni határrendőrséghez, ahol rendőrbiztosi állásra neveztek ki. Egy időig itt ténykedett is, azonban az örökké ideges és nyugtalan természetű Zrinyi nem tudott egy helyben megmaradni, el-kíváncskozott ismét a nagy világba, ki a kietlen sivar pusztaságokba, számtalan veszélybe. Egy napon felkerekedett, otthagya állását, elment idegenbe. A soproni határrendőrség keresteti, mert 3:2 K 50 f fizetési előleggel tartozik.

A technika legújabb csodája. Rövid idő múlva villamos mozgókép-vállalat érkezik városunkba. A vállalat csodás módon mutat be mindent. Ha nézzük a mutatókat, azt hisszük, hogy élő lények mozognak előttünk, ha pedig közelebről

megvizsgáljuk, úgy arra a meggyőződésre jutunk, hogy ezen mutatók a technika legújabb vívmányai, melyek bámulatba ejtették az egész világot. A mozgóképek nagyon szépek, világosak. Thémájuk rendkívül mulattató. A közönség nem egyszer hangos kacagásban tör ki. A képek az eddig látottaknál sokkal élvezhetőbbek, mert nem rezegnek s nem olyan ütött-kopottak, mint a legtöbb hasonló vállalatoké. Laptársaink mindennél elismeréssel kísérték a többnyire zsúfolt nézőtér előtt folyó előadásokat. A ki gyönyörködni akar a technika csodájában, nézze meg az előadásokat. A legrágább hely is csak egy korona.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában az »Irodalom« rovatban megjelent »Gyöngé emberek« című cikkünk helyreigazításaként közöljük, hogy Pálffy István jelenleg nem Sopronban, mint irtuk, hanem városunkban tartózkodik állandóan és népies elbeszéléseket tartalmazó műve a helybeli esendőszárnyparancsnokságnál 2 koronáért díszkötésben megrendelhető.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja Nagykanizsán. (Saját tudósítónktól.) Ama nagyjelentőségű pénzügyi esemény, melyet már hónapokkal ezelőtt jeleztünk, bekövetkezett. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Nagykanizsán megkezdte működését saját intézeti palotájában, Csengery ut 4. szám alatt.

A fiók alapításának fontossága nyilvánvaló. Aligha lesz Zala- Somogy- és Vas megyének olyan jelentőségteljes közgazdasági mozzanata, mely nem fogja érezni a bankfiók működését. Elvezni fogják e működést a kereskedelmi- és ipari vállalatok, a gazda társadalom, sőt a vidék községei is, melyek közelebb jutva az intézethez, módjukban lesz a községi hitelüket olcsóbbá és elviselhetőbbé tenni.

A bankfiók alapítása a pénzügyi életben is jelentőségteljes változást fog okozni. Ezentul nem kell a budapesti, wieni és a többi ausztriai pénzügyi intézeteket felkeresni, hisz itt közvetlenül összeköttetésben fognak állni egy előkelő fővárosi intézettel, ami hogy mást ne is említsünk, nagy kamat megtakarítást jelent. E vidék pénzügyi intézetei csak örülhetnek az alapításnak.

A hozzánk érkezett körlevél a fiók működését így körvonalazza. Állampapírok, záloglevelek, sorajjegyek és egyéb értékpapírok, külföldi ércpénzek és bankjegyek vásárlása és eladása; kamatozó betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre és folyó (cheque) számlára; kamatozó pénztári jegyek kiadása, melyek minden jelentékenyebb magyar és osztrák városban beváltatnak; értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre a fiók által, valamint safe-deposit rekeszek bérbeadása, melyekben a bérleti értékpapírokat és egyéb értéktárgyakat saját zára alatt őrizhet meg. A fiók működési körébe tartozó egyéb üzletágak a következők: törzsei megbízások teljesítése a budapesti, bécsi és külföldi tőzsdéken; kölcsönök nyújtása értékpapírokból álló fedezetre, folyó számlában vagy előre megállapított összegben vagy lejáratl; előlegek nyújtása árakra és árukról szóló okmányokra; szelvények és kisorsolt értékek beváltása; bel- és külföldi váltók (devisák) és utalványok leszámítolása, illetve vásárlása; koronaértékre vagy külföldi értékekre szóló utalványok és hitellevelek kiállítása bel- és külföldi piacokra, valamint fürdő és üdülőhelyekre.

A fiók működésében több olyan irányt látunk körvonalazva, melyet eddig vidékünk pénzügyi életében nem kultiváltak. Kereskedői és általában pénzügyi körökben máris nagy érdeklődés nyilvánul a fiók működése iránt, mely bizonyára ki fogja elégiteni a hozzáfűzött jogos óhajokat.

A körlevelet kibocsátó igazgatóság maga is hangsúlyozza, hogy a fiókra nézve ugyanazon elvek mérvadóak, melyeket a bank központja követ. A lelkiismeretes és megbízható központi vezetés pedig sokkal ismertebb, semhogy azt bővebben kellene méltatnunk.

Zalaegerszeg város téglyágyának mai számunkhoz csatolt hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét. A gyár, amely Mitli Sándor vállalkozó szakszerű vezetése alatt áll, legelsőrendű téglyát, eserepet, alagesőveket stb. állít elő.

A képviselők cím és lakjegyzéke. Paraszthy Pál földink, aki most képviselőházi számtiszt, Lugossy Endre számellenőrral összeállította a képviselők cím és lakjegyzékét, amely megemlíti a képviselők polgári állását vagy foglalkozását is. Ez utóbbi érdekes számokat nyújt: Van a képviselők közt 14 miniszter és államtitkár, 121

ügyvéd, 2 ügyvédjelölt, 36 volt állami, megyei vagy városi tisztviselő, 4 volt főispán, 50 nagybirtokos, 67 középbirtokos (ideszámítja magát a parasztpárti szociálista Achim András is), 3 kisbirtokos és egy földműves, 5 kereskedő, 2 gyáros és 7 bankigazgató, 19 római kat., 2 görög kat. pap, 2 görög keleti, 3 ág. evangélikus és 7 ev. református lelkész, 10 író, 14 hírlapíró és 1 lapkiadó, 16 fő- és középiskolai tanár, 6 orvos mellett 2 gyógyszerész, 2 magántisztviselő, 1 festő, 4 mérnök, 1 volt katoná, 1 bérlő, 1 volt közjegyző, 1 csillagász és 1 magánzó.

Uj mezőgazdasági ipartelep. Mesterházy Gedeon vásmegyei földbirtokos, mint értesülünk, Szombathelyen nagyszabású tejértékesítő központot és tejtermékeket előállító iparvállalatot létesít.

Mezőgazdasági gyáripari szövetség. A szomszédos Vasvármegye gazdasági egyesületi elnökségének kezdeményezése folytán Vas—Zala—Veszprém és Somogy vármegyék gazdái nagyszabású mezőgazdasági gyáripari szövetséget létesítésén fáradoznak. A szövetséget célja a Dunántul, elsősorban Szombathelyen mezőgazdasági jellegű gyárak létesítése. Legelőszörnek árpadara gyárat állítanak fel; de tervbe vették egy malátá és burgonyakeményítő gyár felállítását is. A szövetséget, mielőtt végleg megalakul — a mi csak napok kérdése — átvesz egy már meglévő 150 vagon napi termelőképeségű gyárat és az a szándéka, hogy azt 400 vagon termelőképeségűvé bővíti ki.

Zalamegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

A zalaegerszegi vajverseny.

(A kir. tejkisérleti állomás közleménye.)

A zalavármegyei tejszövetkezetek szövetségére folyó évi május hó 27-én Zalaegerszegen tejszázadai gépkiallításal egybekötött vajversenyt rendezett, a melyen díjakra oszakis a szövetség tagjai tarthattak igényt, míg a nem tagok csak elismerő oklevélben részesülhettek. A résztvenni szándékozóknak legkésőbb május hó 1-éig tartoztak bejelenteni részvételi szándékukat. Későbbi bejelentések tudomásul nem vétettek. Díjakul kifizettek: I. díj 200 korona és egy 160 korona értékű Perfect Separator. II. díj 100 korona és egy 30 korona értékű tejközpülő. III. díj 50 korona. IV. és V. díj 25—25 korona.

A készpénzbeli díjak 20%-át köteles a nyertes szövetkezet a vajot készítő munkásnak vagy a munkásoknak kiszolgáltatni.

A Pozsonyban megtartott országos vajverseny adta az impulzust, hogy azóta Moson vármegyében évenként tartanak vajversenyek. Ugy látszik, a mosoniak példája vonzotta a baranyavármegyei gazdasági egyesületet, midőn az múlt évi szeptember hó 30-án pécsi vajversenyt tartotta meg, a hol a zalavármegyei tejszövetkezetek szövetségének igazgatója is részt vevén, megismerkedett e versenyek nagy fontosságával, másrészt pedig könnyen keresztülvihetőségével. Így keletkezett a zalaegerszegi verseny, a mely módot nyújtott tejkisérleti állomásunknak, hogy némiképp betekintést nyerjen egy nagy vármegyei tejszázadai viszonyába.

A versenyhez a pénzdíjakat (mint azt utólag tudtuk meg) a földmívelésügyi miniszterium országos tejszázadai felügyelősége adományozta. A díjak szétosztását nem tartjuk szerencsésnek, mivel az első díj túl magas, különösen a második mellett, hiszen az első és második minőségű vaj között rendszeren oly csekély különbség szokott lenni, hogy ezt ennyire méltatni, mint a jelen esetben történt, messzemenőnek tartjuk. Másrészt szükségtelenné véljük, hogy a szövetkezet részeseüljön pénzdíjban, a melynek bőséges jutalom az erkölcsi eredményt jelző oklevél s szerintünk helyesebb az egész pénzdíjat a szövetkezet munkásának juttatni, mi aztán lehetővé teszi bárkisebb, de több díj kiosztását.

Nem tartjuk szerencsésnek azt sem, hogy a versenyzők résztvevő szándékukat már egy hónappal korábban bejelenteni tartoztak. Ha ez nincs s megelégszenek a verseny előtti néhány nappal, mint jelentkezési idővel, valószínű, hogy többen vesznek részt a versenyben.

A résztvevők bejelentésük alapján látszólag csomagolt kb. 2 kg. vajot befogadó üvegekösőgöket kaptak, a melyekben a minta legkésőbb a verseny reggelén volt beszolgáltatandó. Éltek is

a szövetkezetek ezen jogukkal, mert hiszen alig 3—4. vaj érkezett be verseny előtti napon, míg a többiek mind közvetlen a verseny előtt hozták be. Ez a körülmény a vajak elbírálását megnehezíti annyiban, hogy az egészen friss vaj, ha csak készítésénél komoly műhibákat nem követtek el, mind jó s így célszerűbb legalább is harmad-negyednapon bírálat alá venni a vajakat, már csak azért is, mivel többnyire körülbelül ennyi idő s a kereskedelembe kerülő vaj, mire a vevő kezébe jön.

A bírálat megejtésére a szövetkezetek szövetsége az alábbiakat kérte fel: Ujhelyi Imre, mint a tejkisérleti állomás vezetője; bizottsági tagok: Titsch Rudolf bécsi, Stern Samu jánosházai, Spiegel Lipót pókafai vajkereskedők, továbbá Schill Imre, a sárvári tejszázadai szakiskola tanára, Tanczos Lajos, a nemesrádi tejszövetkezet elnöke és Venczel Lajos, a tejkisérleti állomás vajmestere.

A bírálatnál a tejkisérleti állomás által elfogadott s másutt is használt azon bírálati eljárást követtük, melyet a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft alkalmaz. E szerint a legnagyobb egységek:

Iz (tisztaság, aroma)-re	25
Szagra	5
Kidolgozás (viztartalom)-ra	10
Külső (tisztaság, szín, fény)-re	5
Állomány, (keménység, kenhetőség)-re	5
Összesen	50

Zalavármegyében ez idő szerint 63 tejszövetkezet működik, melyek közül 23 turbinás, 2 erőhajtású és 38 kézi berendezésű. Tekintve, hogy az első tejszövetkezet ezelőtt 4 esztendővel, 1902-ben alakult, jelentékenynek kell mondanunk a fejlődést, midőn az aránylag rövid idő alatt a vármegye 601 községéből körülbelül minden tizedikben alakult egy szövetkezet.

A vajversenyben 36 szövetkezet vett részt, tehát majdnem csak a szövetkezetek fele, a mi eléggé sajnálatos, annál inkább, mert hiszen a részvétel számukra semminemű megterheléssel nem járt s az csak hasznukra válik. A bírálat nyilvánosan a közönség előtt, attól mégis elkülönítve történt. Az egyes vajak számot kaptak s csak a verseny lezárása után lett így ismeretes, hogy melyik vaj kié. A bírálat befejezése után minden vajból 20 grammos mintát vettünk,

hogy azokat még itthon a tejkisérleti állomáson tüzetesebb tanulmány tárgyává is tehesük. Nevezetesen meghatároztuk a Gerber-féle eljárás segítségével viz- és zsirtartalmukat. Habár ez a vizsgálati módszer teljes ohemiai pontosságra számot nem tarthat, a gyakorlati követelményeket kielégíti. A kémiai vizsgálat a díjazásnál természetesen számba sem jöhetett, mert hiszen már a díjkiosztás után végeztetett, mégis célszerűnek látszik ennek adatait is feltüntetni. Lehetővé teszük ezek, hogy különböző versenyeket teljesen elfogulatlanul számszerűleg hasonlítsunk össze.

A verseny eredményeit a csatolt táblázatos kimutatás tünteti fel.

Az első három legjobb minőségű vaj, az 5, 6, 7, sorszámuk nem lévén a szövetkezetek szövetségének tagjai, a pénzdíjaktól elestek s csak elismerő oklevélhez jutottak. Ez esetben még jó is volt az aránylag magas díjaknak a kifizése, mert sarkalni fogja a szövetkezeteket a belépésre. Ugyanezen ok miatt estek ki a sorrendből a 25-ös, 2-es, 26-os és 35-ös számú vajak is, így a pénzdíjak következőleg adattak ki:

I. díj 8-as számú Szent-András, 48 értékszámmal: 200 korona és Perfect Separator. II. díj 28-as számú Alsóbagod, 47 értékszámmal: 100 korona és tejközpülő. III. díj 10-es számú Szentpéterur, 46 értékszámmal: 50 korona. IV. díj 15-ös számú Túrje, 45 értékszámmal: 25 korona. V. díj 32-es számú Nagykutas, 43 értékszámmal: 25 korona.

Mint nem szövetségbeli tagok, oklevelet nyertek: 5-ös számú Zalaszentmihály 50 értékszámmal. 7-es számú Zalaapáti 49 értékszámmal. 6-os számú Nagyrada 49 értékszámmal. 25-ös számú Spiegl Lipót 46 értékszámmal. 2-es számú Gelse 44 értékszámmal. Több oklevél nem osztott ki, hogy így ezeknek értéke is emeltessék.

A díjazás eredményével általában meg lehetnek a zalamegyeiek elégedve. Az elfogadott bírálati rendszerrel jónak minősítették az a vaj, a melyik legalább 40 értékszámot nyer. Ilyen a 36 vajból 17 volt = 47.2%, a mi elég kedvező eredmény, különösen ha Baranya vármegye eredményével hasonlítjuk össze, a hol a pécsi versenyen 52 versenyző szövetkezet közül csak 12 = 21.6% érte el ezen számot. Különben ha összehasonlítást teszünk a pécsi és a zalaegerszegi verseny között, úgy az értékszámok átlaga is jóval kedvezőbb lesz a pécsiéknél.

Sorszám	A tejszövetkezet neve	A bírálat eredménye						Vegyvizsgálat eredménye		D í j	Jegyzet
		Legtöbb egység						Z a r	V i z		
		25	5	10	5	5	50				
Iz (tiszt. arom.)	Szagr	Kidolgoz. (viztart.)	Külső (szín, fény)	Állomány (keménység, kenhetőség)	Összesen	Z a r	V i z				
1	Felsőnemesapáti	15	4	8	5	3	35	88.75	11	Elism. oklevél	Nem szövetségbeli tag
2	Gelse	22	4	9	5	4	44	86.75	13		
3	Zalaszentmihály	18	4	9	5	4	40	88	11.5	Elism. oklevél	Nem szövetségbeli tag
4	Nova	22	4	9	5	4	40	83.5	16		
5	Zalaszentmihály	25	5	10	5	5	50	88.5	11	" " "	" " "
6	Nagyrada	25	5	10	4	5	49	87.5	11.75		
7	Zalaapáti	24	5	10	5	5	49	86.5	12.75	" " "	" " "
8	Szentandrás	24	5	9	5	5	48	87	12.5		
9	Alibánfa	17	5	7	4	4	37	87	12.5	III. díj	" " "
10	Szentpéterur	25	4	8	5	4	46	85.75	14		
11	Nemesrád	20	3	9	5	5	42	88	11.5	IV. díj	" " "
12	Sándorháza	15	3	7	4	3	32	87	12.75		
13	Felsőrajk	17	4	8	4	4	37	88	11.5	" " "	" " "
14	Alsóapáti	17	4	8	3	4	36	87	12.75		
15	Túrje	22	4	9	5	5	45	87.75	12	" " "	" " "
16	Felsőszid	15	4	9	4	4	36	86.5	13.25		
17	Alsópáhok	20	4	8	4	4	40	89.25	10.5	" " "	" " "
18	Gyülelész	19	4	9	4	4	40	84.5	15.25		
19	Karmacs	14	2	5	2	2	25	81.75	18	" " "	" " "
20	Bellatinzi urad.	16	3	5	3	2	29	84.5	15		
21	Elek Ernő	17	4	7	4	3	35	85.75	13.75	" " "	" " "
22	Balatonederics	10	3	—	3	—	16	70	29.5		
23	Csabrendek	20	5	8	3	4	40	88	11.5	" " "	" " "
24	Spiegl Lipót Pókafa	18	4	8	4	4	38	88.25	11		
25	Spiegl Lipót	23	4	9	5	5	46	88.75	11	Elism. oklevél	Nem szövetségbeli tag
26	Gógánfa	20	4	9	5	5	43	88.25	11		
27	Zalsistvánd	18	4	8	3	4	37	87.75	12	" " "	" " "
28	Alsóbagod	24	4	9	5	5	47	89	10.5		
29	Nagykapornak	14	4	4	4	4	30	81	15.25	II. díj	" " "
30	Hahót	20	4	8	4	4	40	88.75	11		
31	Pölöske	15	3	8	3	4	33	83.25	16.5	" " "	" " "
32	Nagykutas	20	4	9	5	5	43	82.5	17.25		
33	Zalaszentiván	18	4	9	5	5	41	88	11.5	" " "	" " "
34	Zalalövő	10	2	—	3	—	15	88	11.25		
35	Pakod	21	4	8	5	5	43	83.75	15.75	" " "	" " "
36	Gurorföld	17	4	5	4	2	35	81.75	18		
	Átlag	18.80	3.91	7.63	4.19	3.86	38.30	83.31	13.47	" " "	" " "
	Pécsi átlag	13.93	3.26	6.84	4.02	3.86	31.89	83.36	16.05		

Pécsett 31-89, Zalaegerszegen 38-3 az átlagos értékszám. A viztartalom a baranyamegyeiek átlagában 16-05, tehát éppen csak hogy a megengedett határnál áll meg, míg Zalaegerszegen az átlag 13-47, tehát egészen elfogadható viztartalmuk voltak a vajak, a mi különben még inkább kitűnik abból, hogy a 36 vaj közül csak 4-nél = 10-1% volt 16 százalékon felüli viztartalom, míg Pécsett 56 közül 25-nél = 46-2 százalékal találtatott tulságosan magas, 16 százaléknál több viztartalom. A zalaegerszegi még kevésbé kigyurt vaj között a 32-es számú 17-25 százalékal viztartalommal különben egész jó minőségű volt, úgy hogy még díjat is nyert, ellenben a 22-es számúnál megállapított 29-5 százalékal viztartalom nem felel meg egészen a valóságnak, a mennyiben a minta, mire vegyi vizsgálatra került, már sok vizet bocsátott ki magából, a mi a vizsgálatnál számbavehető nem volt, úgy hogy a valóságban ezen vaj a kimutatottnál még magasabb viztartalommal bírhatott. A kidolgozottság tekintetében csak ez és még a 34-es számú zalaalóvi hagyta fenn nagy kívánni valót; a 22-es egyáltalában nem volt kigyurva, a 34-es kenőcsös. Ennek a 2 szövetkezetnek a munkása általában nagyon kevésbé lehet tájékozva a vajkészítés felől.

Az aránylag csekély számú hibás vajtól eltekintve egészben véve azt mondhatjuk, hogy különösen számba véve a legtöbb szövetkezet kiesi üzemet, úgy szintén berendezéseit is, elég jó vajakat találunk, ha a néhány valóban gyenge minőségtől eltekintünk, az átlag minőség bátran számíthat a jó elvezésre. Hogy a zalamegyei vajak jobbák voltak a baranyamegyeiekénél, azt részben a verseny kedvezőbb idejének (május végén jobbák a vajak, mint szeptember végén) tulajdoníthatjuk, azonban bizonyára befolyással bír erre az is, hogy a míg a baranyamegyei szövetkezetekben mindenütt turót is készítenek, a mi a helyiségeket egészen savanyu szagává teszi s ez a vaj izére is befolyással bír, addig a zalamegyei szövetkezetekben turót nem készítenek. A zalamegyei szövetséghez tartozó szövetkezetekben az üzemet időközönként az állami vajmester ellenőrzi s így nem csak a vaj ize, de kidolgozottsága is inkább lehetett megfelelő. Igaz, hogy a május hónap legalkalmasabb a jó vaj készítésére, igaz az is, hogy úgy szólván elkészülésük után jóformán mindjárt bírálatra kerültek a vajak és így jobb színben tűnnek fel, mégis a versenyből megállapítható, hogy a magyar vaj sokszor indokolatlanul is rossz hírű. Am be kell vallanunk, hogy erre a rossz hírnévre főleg értékesítésük szervezetlensége ad okot és módot. A zalamegyei szövetkezetek is jórészt ilyen szervezetlenül állanak még értékesítésükkel ma is, jóllehet a szövetkezetek szövetségének leteremtése már javulást jelent s hivatta van, hogy ezen a téren még jelentékeny javulást érjen el. A zalamegyei szövetkezetek tulnyomó része néhány helybeli kereskedőnek a kezében van, akik azt megalakulásuk alkalmával kerítették kézbe az által, hogy csekély előleget adtak az építkezés és berendezéshez, minek ellenében rendszeren olosó áron több évre lekötik a szövetkezet termelését. Már ez igen nagy hátrány. De még nagyobb azután az, hogy ezek a kereskedők a különböző árakat, jót és rosszat összegyűrték, hogy a rosszat is piacra vinni tudják.

Egyik szövetkezetben magam láttam, amint a több hónapos, már a hűtőházakból is visszaküldött, egészen megromlott áru a szövetkezetbe visszakérülve feldolgozásra várt. Az ilyen romlott, avas vaját felaprítják íróval, megköpülnek, friss tejfel öntözve átgyúrák s a friss még jó ízű vajhoz keverik, összegyúrák. Hogy aztán az ilyen preparált áru hamarosan még eladható, de hogy az ilyen még a jót is elrontja, az könnyen elgondolható. A közvetítő kereskedelem tehát határozottan károsá válik itt, mivel a kezébe került elég jó árut legalább is időközönként gyenge, sőt rossz minőségűvé degradálja, manipuláció révén. De hát van-e szükségünk ezekre a közvetítőkre, akik rövid néhány év alatt ügyességük és élelmességük révén úgy itt, mint Tolna és Baranyavármegyében is vagyont tudtak maguknak szerezni, a magyar vaj jó hírnevének árán. Én azt gondolom, hogy a magyar gazdaközönségnek ezekre szüksége nincsen, ellenben igen nagy szüksége van arra, hogy szervezkedjenek s a közvetítőket kiküszöbölve maga vegye kezébe az értékesítés nagy és fontos kérdését. Hiába termelünk mi gazdákat, ha gyámoltalanságunk folytán az értékesítést megbizhatatlan ke-

zekbe engedjük át s a kínálkozó haszon oroszlánrészét ezeknek juttatjuk. Tejgazdaságunkkal a kezdet kezdetén vagyunk ma még, ujjaikon számolhatjuk össze azokat a kereskedőket, akik vajkereskedőknek csaptak fel, de a mi tulságosan kényelem-szeretetünk egyrészt, másrészt a szokatlannul magas árak gomba módra nevelik ezeknek számát. Szükséges azért, hogy utját álljuk ennek, biztosítva egyrészt a haszon igen jelentékeny részét magunknak, másrészt a minőség megtartása és javításával a magasabb árakra is számíthatunk. De vajjon megvalósítható-e mindez? Ugy gondolom, hogy igen. Ne engedjük magunk közé a hivatlanokat, a kik természetesen csak önhasznukat látva, csakis ezt keresik, mások kárára is. Nálunk Mosonmegyében szövetkezetek szervezve vannak, a mely szervezethez egyrészt a minőség javítására és ellenőrzésére, másrészt pedig az értékesítésre irányul. A vaj árak átlagosan 20-30 fillérrel magasabbak nálunk, mint más vidékeken, a melyek pedig ép úgy megkaphatnak kedvező vasuti összeköttetésük révén, a mi árainkat. — A szövetkezeteknek tömörülése az első lépés a bajok megszüntetésére. A szövetkezetek központja által, hol az értékesítés egy kézben foly össze, jelentékenyen hozzájárulhat az árak javításához. A nagykereskedő, a szövetség révén, a közvetítők kizárásával nagy mennyiségeket egy helyen vásárolhat meg, még ha különböző helyen termeltetnek is azok s tapasztalásból állíthatom, hogy már csak ezért is kész valamivel magasabb árt fizetni. Másrészt azonban a szervezethez a minőség javítását igen megkönnyíti, sőt biztosítja s a jobb áru jobb árértékért is adható el. Az országos tejgazdasági felügyelőségben megvan az érzék és hajlandóság ennek a szervezethez az előmozdításához, a mennyiben a hol a tejszövetkezetek szövetsége vidékenként megalakul, oda államköltségen központi vajmestert ad, a ki a szövetkezeteket időnként munkájukban ellenőrzi, őket a hiányokra figyelmezteti s ez által az átlag-minőséget nagy mértékben fejleszti. Hogy a zalamegyei vajak bírálatára kedvezőbben ítött ki a baranyamegyeiekénél, ezt, miként fentebb is említettük, ha részben a versenyre alkalmasabb időnek tulajdonítjuk is, főleg mégis annak kell betudnunk, hogy az állami vajmester a zalamegyei szövetkezetekben ellenőrzést gyakorol azoknak üzemében. A további feladat az értékesítés és a minőség javításán kívül azonban nézetem szerint főleg abban áll, hogy a megalakulásnál, annak megkönnyítésével tegyünk egyrészt lehetővé a szövetkezeteknek minél nagyobb számú alakulását, függetlenül őket a megalakulás alkalmával azokról a kereskedőktől, a kik rendelkezésükre bocsátják a hitelt, csak hogy ennek ellenében szállítási szerződést kaphassanak. Mai viszonyaink között, ha egy szövetkezet megalakul, némi hitelt nyújt ugyan a gyáros a berendezésnél, de már az építkezési költségekről a szövetkezetnek magának kell gondoskodni. Ha ilyenkor kéznél van az élelmes kereskedő, aki a sokszor csekély építkezési költséget előlegezi, a tájékozatlan gazdától bőséges uszora-kamatot kap, a rendszeren olosó árral elnyert szállítási szerződésben. Mint már fentebb említettem, Zalában a szövetkezetek tulnyomó része 38, kézi berendezésű, amelyek a bérhelyiségektől eltekintve, majd mind egyformán épültek. Hat méter széles, tíz méter hosszú s három méter magas épületek ezek, melyek belseje a nagyobb átvételi és főlöző s a kisebb vajsobára (köpülés és gyúráshoz) oszlik. Ezek az épületek átlag 1200 koronáért épülnek s kézi berendezésük körülbelül 1400 kor.-ba kerül. Vevőjük vagy az egész 2600 kor.-t, többnyire azonban csak az építkezési költséget előlegezi kamat nélkül, minek ellenében azonban még azt a szivességet is megteszi, hogy mindjárt szerződést ad 4-5 évre a szállításhoz. Micsoda kényelem ez a gazdáknak, hogy nem reszkíroznak semmit, nem kell törődniük ugyszólván semmivel, csak a tejszállításával és feldolgozásával s kész a szövetkezet! De hogy micsoda ára van ennek, ne kérdezzük. Ez a nagy kényelem magyarázza meg, hogy Zalavármegyében 4 év alatt 63 szövetkezet létesülhetett, de ennek révén néhány élelmes kereskedő kezébe jutott az egész értékesítés.

Az itt vázoltak bizonyosságul szolgálhatnak a szervezkedés szükségességének, hogy fokozzuk termelő képességünket, fokozzuk árunk minőségét s lehetővé tegyük az alakuló szövetkezeteknek, hogy azok megalakulásuk alkalmával könnyűen hitelhez jussanak. Szarvasmarha- és sertés-tenyésztésünknek (a tejhulladékok révén) nincs

egyetlen egy rugója, amely annyira bevált volna, mint a tejszövetkezetek. Ha ezeknek keletkezéséhez az állam nem subventiókkal, csak könnyen hozzáférhető hitellel (pl. a jogilag megalakult szövetkezet igazgatóságának kötelezőjére) előmozdítja, úgy bizton remélhetnők, hogy állattenyésztésünk az eddiginél sokkal szebb eredményekre mutatna vissza.

Ujhelyi Imre.

A Zalamegyei Keresztény Vajkiviteli Vállalat Zalaapátiban.

Ha kissé figyelemmel kísérjük a tejszövetkezeti mozgalom következtében megszaporodott tejszövetkezetek működését, azon tapasztalatra jutunk, hogy azok — egyes eseteket kivéve, ahol nem a szervezetnek, nem az intézménynek, hanem a vezetőség vagy tagoknak hibája következtében nem tudnak megfelelő eredményt felmutatni — kisebb vagy nagyobb haszonnal, de jó eredménnyel dolgoznak.

Bizonyíték erre az, hogy azon községekből, ahol tejszövetkezetek vannak, nem jön a városi piacra tej és tejtermék, dacára annak, hogy itt nagyobb árt fizetnek.

Nem célok itt a tejszövetkezetek jövedelmezőségének okait fejtegetni, de a jövedelmezőség-ből kifolyólag a tejszövetkezetek azon termelvényéről, a melyből a jövedelmüket kapják, vagyis a vajról, annak értékesítéséről s a vajvétel körül megindult hajszáról és üzelmekről akarok megemlékezni.

Hogy az általam fejtegetendő vajüzleti spekulációba a nagyközönség, s az érdekelt tejszövetkezetek betekintthessenek, nem teszem bár szívesen, de kénytelen leszek egy speciális vajértékesítési esetről, illetve egy új vállalatról megemlékezni, amelynek tulajdonosától, vagy nem tudom vezetőjétől sajátkezűleg irt sorok, melyek kezeim között vannak, szolgáltatják az alábbiakhoz az adatot.

Különleges eset az igaz, nem tartozik másra, mint a zalaapáti-i tejszövetkezetre, azonban okulhatunk belőle valamennyien.

Előre bocsátom azt, hogy a Zalavármegyei Tejszövetkezetek szövetségének hő vágyát képezte és képezi ma is, miszerint a szövetség közreműködésével létesült tejszövetkezetek minél jobban virágozzanak, vagyis minél nagyobb jövedelemre teyenek szert.

A jövedelem emelésére első és fő tényező a vajnak minél jobb értékesítése.

Sajnos, e téren a szövetkezetek nem vették, s ma is csak mikor megszorulnak, veszik igénybe a szövetség közreműködését, s maguk értékesítik, úgy a hogy tudják, a vajukat. — Hogy ennek mily hátránya van, csak annak az egy esetnek felhozásával igazolom, miszerint a hahóti tejszövetkezetnek vaja 2.30 koronáért loco tejszövetkezet átvéve lett a szövetség közreműködésével értékesítve, ami tudomásom szerint oly magas ár, amit egy zalamegyei szövetkezet sem ért el.

Zalaapátiban ez év májustól kezdve eladásra került a vaj. A szövetkezet előttem nem ismert módon, nyilvános árverés, avagy írásbeli ajánlat útján eladta az 1906 évben négy termelő vajat 2.30 koronáért. Vevő Linter Pál ottani postamester.

Az eddigi vajvevő, a Dunántúli Vajkiviteli vállalat, az akkori rossz conjunkturákra való tekintettel csak 2.25 koronát ígért, s további ajánlatot nem tett.

Linter Pál ur ekkor megpróbálkozott az általa megvett vajnak értékesítésével, ami sikerült is neki, amennyiben az általa 2.30 koronáért megvett vajat ugyanolyan feltételek mellett, mint ő vette, átadta Wigidak W. bécsi detailista kereskedőnek 2.35 koronáért.

Felbuzdulva az elért eredménnyel, Linter ur azzal a gondolattal foglalkozott, nem lehetne-e így minden kockázat és befektetés nélkül, az ő sajátkezűleg irt nyilatkozata szerint, ezeket szerezni.

Ez okból egy napon jelentkezett a szövetség irodájában, annak igazgatójánál, aki az általa előadottakra megjegyezte, hogy nagyon szívesen értesíti a vajszerződés lejáratáról, s tessék versenyezni, megjegyzi azonban, miszerint a tejszövetkezetek részére teljes mértékű biztosítékot követel.

Linter ur a teljes mértékű biztosítékot úgy gondolta, hogy pénzértékben kell kifejezni, s felajánlott az egyesületnek! minden általa megveendő métermáza vaj után 1 koronát.

Természetesen Linter ur ezen ajánlata azon megokolással, miszerint a szövetség ily módon pénzhez és vagyonhoz jutni nem akar, vissza lett utasítva.

Továbbá már nem hivatalosan, de magánúton folytatott beszélgetésben figyelmeztette az igazgató Linter urt, hogy vigyázzon ezzel az üzlettel, mert amíg jól megy, addig neki is jól megy a dolga, de ha rosszul megy és bécsi állítólagos kompanistája otthagyja, akkor ő magánál a zalaapátii szövetséget nem szűzszakat fog nyerni, hanem ezeket veszteni.

Linter ur erre panaszos levéllel fordult az igazgató feljebbvalójához, amelyben elpanaszolja, miszerint pénzügyi ígéretei dacára sem akarja az ő, a szövetségetre s az egyesületre rendkívül előnyös vállalkozását támogatni.

Felhozza panaszában, hogy a zsidók most annyit nyernek a vajon, mint amennyi két miniszter fizetése.

Önkéntelenül azon kérdést kell felvetnünk: miért fáj oly nagyon Linter urnak, ha valaki tökébefektetéssel, szorgalommal jövedelemhez tud jutni, amidőn ezt a jövedelmet azon kedvező körülmény különösen fokozta, hogy 2—3 év előtt ugyanilyen tartamra kötött szerződések árai az akkori piaci viszonyoknak megfelelőleg a mai árnál 10—20%-al alacsonyabbak voltak?

Miért esik neheze, hogy az egyesület nem akarja a zalaapátii tejszővetkezet 150 mm. termelvényei után felajánlott 15 koronát, s a többi általa veendő vajak után általa fizetendő koronákat elfogadni?

Igenis nem fog a szövetség ily módon meggazdagodni akarni; fenn tudják azt tagjai a tagsági díjak által is tartani; van annak annyi vagyona, hogy a hozzáfűzött várakozásnak megfelelőleg dolgozhasson.

Felvetjük ezek után azonban mi azt a kérdést, ha Linter ur is egyszerre felcsapott a szövetségetek általa erősen hangoztatott keresztény apostolává, miért tartja meg a zalaapátii tejszővetkezet 150 q évi termelése után a kilogrammonként 5 fillérrel számított 750 K eladási többletet, s miért nem adja azt a szövetségetnek át azzal, hogy sikerült jobb értékesítési forrást szerezve, a szövetséget számára nagyobb jövedelmet szerezni?

Ezek után, azt hiszem, könnyebb lesz Linter urnak is megérteni, miért nem pártolja a szövetség az olyan vállalkozókat, akik a szövetséget rovására métermázsánként a vajon 5 koronát akarnak nyerni oly módon, hogy 1 K Judáspénzt felajánlanak annak, aki ezt nekik kezükre játsza, s könnyebb lesz neki megérteni, miért ajánlanak az olyanokat, akik amit nyújthatnak, azt a szövetségetnek adják; s azt hiszem ezek után könnyebb lesz a zsebe is, mert nem fog többé ilyen üzleteket köthetni, s azt hiszem, ez volt az összes panaszainak indító oka.

Talán sokáig is igénybe vettem a tisztelt olvasó közönség türelmét, azonban úgy vélem, tapasztalataink gyarapítására szolgált az eladott eest.

Ma, midőn minden falusi kereskedő vajvevő akar lenni, kihasználva a helybeli ismeretséget, olcsón vásárol, nem osoda, ha erősen ostromolják a szövetségeteket.

Hogy álljon meg egy, esetleg a piaci viszonylatokkal nem egészen ismerős szövetségeti vezetőség az ügyes kereskedővel szemben, amidőn a szövetség s annak vezetői, akik némi rutinnal bírnak az üzleti téren s dacára annak, hogy az eladásokba bele sem folytak, ilyen megtámadtátnak vannak kitéve.

Ha megértette a gazdaközönség a társulás, a szövetségetés szükségét, s létesítette a tejszővetkezeteket, s annak hasznait kézzelfoghatólag tapasztalja, mindenesetre be fogja látni, hogy ha ezen szövetségetek ismételt csoportosulnak, úgy az

ezek által létesített szövetség egy oly hatalmas szervezetet fog alkotni, mely az ő érdekeiket minden téren és időben meg tudja védeni.

A fentebbi esetről kifolyólag ez uton ismételt felkérjük a szövetségeteket, hogy úgy termelvényeik értékesítésénél mint más ügyes bajos dolgaikban forduljanak a szövetséghez; az a legnagyobb készséggel, s díjtalanul áll rendelkezésükre.

Nem fognak a szövetségetek olyan helyzetbe jutni, hogy 2—3 embernek is kelljen a szövetséget rovására hasznát kiadni. — S ha utóvégre a szövetség ajánlata nem volna megfelelő, miután az elhatározás és döntés joga a szövetségeté magáé, módjában áll bármikor azt elfogadni vagy elutasítani.

Azt hiszem, az általunk kifejtett és kifejtendő működéssel sikerülni fog a zalamegyei szövetségetek vajtermékei számára hirtet, jó piacot s így megfelelő árat biztosítani, csak a szövetségetek is egykezzenek jól és tisztán dolgozni, s akkor együttes közreműködéssel nem lesz többé a szövetség megtámadva, viszont nem kell a szövetségetnek hallgatagon eltűnnie, hogy valaki az ő rovására százakat zsebeljen.

Sárközy Viktor
szöv. igazgató.

Hogyan kell sörárpát csépelni.

A maláta gyárosok és serfőzők általában arról panaszkodnak, hogy a Magyarországon vásárolt sörárpából nem tudnak jó malátát készíteni. Ennek pedig nem az árpa az oka, hiszen Magyarországon kitűnő minőségű sörárpa terem, hanem az, hogy a gazdák és cséplőgépekkel téves balhiedelemből nagyon is letoklásolják, lekoptatják, legömbölyítik és ezzel mindenkor meg is sértik az árpaszemet csépléskor, úgy gondolkoznak, hogy az ilyen lekoptatott árpát a malátagyárosok és serfőzők szívesebben veszik.

Pedig ez nem úgy van!

Még a legjobb sörárpa sem adhat jó malátát, ha héjja megsérült, vagy a szem megrepedt, vagy bármelyik hegyes vége tulságosan le van koptatva. Az ilyen árpa áztatáskor nem adhat egészséges csirát, tehát malátát, hanem elpenészesedik. Vagy ha ad is valamelyes csirát, miután az sértett magból kelt, nem lehet tartós és vele jó sört készíteni nem lehet.

Már pedig a gazdának saját érdeke kívánja, hogy olyan állapotban hozza sörárpáját piacra, amint azt a malátagyárosok és serfőzők kívánják. Ezek pedig csak a sértetlen, épszemű árpát keresik és fizetik. Egyáltalán nem törődnek azzal, hogy az árpa hegyes maradt, sőt ezt jobban fizetik, mint a lekoptatottat, mert a hegyes szemű árpát a cséplőgép dobja és toklászolja minden bizonynyal kevesebbet sértette meg, mint a legömbölyítettet.

Ne tévessze meg a gazdákat az a régi felfogás, hogy minél nagyobb a sörárpa hektoliter sulya, annál nagyobb az ára. A malátagyárosok és serfőzők mind szívesebben veszik a 67—70 kilós árpát, mint a 70—73 kilóst, azon egyszerű okból, mert az agyonkoptatott, legömbölyített árpa nehezebb hektoliter-sulyu ugyan, de sokkal több jobban sértült szemekből áll, mint a le nem koptatott és így kevésbé vagy egyáltalán nem sértett szemű árpa, mely malátakészítésre ilyenformán sokkal jobb.

A sörárpa cséplésénél tehát nagyon kell ügyelni arra, hogy a szem meg ne sérüljön. Miután pedig a szem a cséplőgépben két helyen sérülhet meg, ugymint a dobben és a toklászolóban, tartásuk szem előtt a gazdák és cséplőgépekkel a következő tudnivalókat:

Mikor és miért tőri a dob a szemet?

I. Minden árpacséplés előtt ki kell próbálni

a kosár állást és próbálgatások után úgy beállítani, hogy a szemet a kalászlól jól lecsépelje ugyan, de hozzá toklászt ne hagyjon rajta, se meg ne sértse.

II. Hogy a dob megsérti-e az árpaszemet vagy sem, azt úgy lehet megtudni, hogy a magfelhordó (paternoster vagy elevator) fenekén levő tolóajtót kihuzzuk és a szemet itt eresztjük ki. Ha találunk sértült szemet, akkor a dobben van a hiba és most keresni kell a hibát.

III. A dob a következő okokból sértheti vagy törheti a szemet:

1. Ha gyorsabban forog, mint kellene.

2. Ha a dob nincs jól összeállítva és egyes lécek tulmagasra vannak szerelve.

A dobon a léceknek mind pontosan egy magasságban kell feküdniök.

3. Ha a kosár tulságosan közel áll a dobbhoz, vagyis nagyon meg van húzva.

Ekkor hátrább, tágabbra kell állítani a kosarat.

4. Ha a kosár nincs egyenletesen meghúzva és egyik végén közelebb áll a dobbhoz mint a másikon.

Ezt meg kell keresni a cséplőgép oldalán levő kémlelő lyukakon át nézve a dobot egyenletesen kell állítani.

IV. Uj gépnél, míg a kosárlécek és dobverőlécek kissé meg nem koptak, inkább tágabbra állított kosárral kell eleinte dolgozni.

V. Használt gépnél a dobverőlécek közepén jobban kikopnak mint két szélükön. Az ilyen egyenetlenül kopott verőlécek nem csépelnek jól s ha akkor a kosarat közelebb hozzuk a dobbhoz, a verőléc két végén megsérti vagy tőri a szemet. Ez esetben a kopott verőléceket egyenesre kell reszelni, vagyis két végén a bordákat reszelővel oly alacsonyra kell reszelni, mint aminő alacsonyra a közepén koptak. Vagy pedig új verőléceket kell a dobra szerelni.

Ha a kosárlécek élei lekoptak, ezeket ki kell venni a kosárból és egyenesre, élesre gyalulni.

VI. A kosár állítása új gépeknél a cséplőgép oldalán levő beosztás szerint történik. Kopott kosár és dobnál e beosztás már nem mutathat biztosan, azért a cséplőgép két oldalán levő kémlelő lyukakon át nézve, szemmel is meg kell vizsgálni a beállítást, hogy az a kosár egész hosszában egyenletes legyen.

Mikor és miért tőri a toklászoló a szemet?

Ha a dob nem sérti vagy tőri a szemet és a zsákba mégis kerülnek megsérült vagy tört szemek, akkor a hiba a toklászolóban keresendő.

A toklászoló sérti vagy tőri a szemet:

I. Ha a toklászolás tulságosan erős. Ez onnan származik, hogy a szem tulságosan sokáig marad benne a toklászolóban.

Miután a toklászolóban egy kis tolószullyal kiegyensúlyozott csapóajtója van, mely felbillen, mihelyt rája egy bizonyos mennyiségű (sulyu) szem jutott, tehát beállítjuk a kis csapóajtót úgy, hogy már kevés mennyiségű szemnél átbillenjen s így a szemek rövidebb ideig maradnak a toklászolóban. Később a kések megkopnak s ekkor tovább maradhat a szem a toklászolóban, s nem sűrül meg.

De nem elég csak az eddig leirt utmutatásokat betartani, hanem feltétlenül szükséges, hogy a gazda vagy a cséplőgépekkel napjában többször is ellenőrizze, vajon a gép jól dolgozik-e vagy sem. Ha csak egy törött szem is akad a zsákban, nézzen utána, mi lehet ennek az oka. Az itt leirt utmutatás segítségével hamar rájöhet a baj okára és segíthet is rajta.

Ne sajnálják az ellenőrzéssel járó munkát, ne sietessék, ne erőltessék a cséplés munkáját, mert amit mennyiségben nyertek, azt elvesztik minőségben.

Hogy Angolország és Németország ugyanazon

== Minden gazdaságban nélkülözhetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15 féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztítóhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

TELEFON 69. szám.

Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgöncim: Kalmár-rostagyár.

területen évenként több és több sörárpát tud piacra hozni, azt nem egyedül a termés jószágának köszönhetik, hanem főképpen annak, hogy vigyáznak a sörárpa eséplésénél és betartják az arany szabályt: lassan, de alaposan.

Az árpaszemek, hogy jó sörárpa legyen, sértetlenül kell a eséplőgépből kikerülni. Ezt egy kis utánjárással és figyelemmel nálunk is el lehet érni.

Legyen az az árpaszem megtoklásolva, de ne legyen megsérülve és megkoptatva. Ne féljenek a gadák, amit a hektoliter súlyon vesztek, az sokszor megtérül az árban.

Ne sulyra de jószágra, ne mennyiségre, de minőségre dolgozzunk s akkor a sörárpáért nem kell majd a külföldre menni, de onnan jönnek be érte.

Vigyázzunk a sörárpa eséplésnél!

A mezőgazdasági gyáripár szövetkezet államsegélye.

A miniszterium leirata.

— Darányi a zalai gazdákért. —

Az a mozgalom, melyet a zalai és vasmegyei gazdák egy mezőgazdasági gyáripár létesítése érdekében megindítottak, immár teljesen kedvező fordulat előtt áll.

A napokban küldöttség tisztelt a földművelésügyi miniszternél, hogy a létesítendő szövetkezet céljaira kormánysegélyt eszközöljön ki.

A küldöttségnek ezt az útját a legteljesebb siker koronázta. A kormány a gyáripár szövetkezet létesítését mezőgazdaságunkra nézve szükségesnek tartva, ahhoz anyagi támogatással is járul s 150.000 (egyszázötvenezer) korona tíz évig kamatmentes kölcsönt bocsájt a szövetkezet rendelkezésére.

Ez érdemben már leérkezett a miniszter leirata is.

Most már a gazdaközönségen áll, hogy a miniszternek a mezőgazdaság érdekében hozott e nagylelkű áldozatkészségét akként honorálja, hogy a hiányzó részjegyzéseket megtegye s ez által a szövetkezet megvalósítását előmozdítsa. Jegyzések Sárközy Viktor, a zalamegyei gazdasági egyesület titkárnál eszközölhetők.

A miniszternek fentebb ismertetett leirata így szól:

Méltóságos báró Szegedy Enoch Károly urnak, a mezőgazdasági gyáripárszövetkezet végrehajtó bizottsága elnökének Szombathely.

A Szombathelyen megalakítandó mezőgazdasági gyáripárszövetkezet részére a szombathelyi árpagyöngykása-gyár üzembe helyezéséhez államkölcsön engedélyezése iránt legutóbb f. évi július hó 21-én kelt kérvényre értesítem Méltóságodat, hogy méltányolva Vas- és Zalavármegyei gazdáinak terményeik feldolgozására irányuló törekvéseit és buzdításul hasonló törekvésekre, hajlandó vagyok az idezárt kötelezvény mintában olvasható és az alábbi kikötések mellett a szóbanforgó gyár üzembe vételéhez a 150.000 (egyszázötvenezer) korona kamatmentes kölcsönt tíz évre az országos közigazgatási alapról a pénzügyminiszter ur hozzájárulásának fenntartásával olyképpen engedélyezni, hogy a tíz év letelte után az élvezett kölcsön kamata fejében évi 4 százalék fizetendő s maga a kölcsöntöke 1918. évi december hó 15-től kezdve tíz év alatt tíz egyenlő részletben megtérítendő, illetve visszafizetendő. A szövetkezet köteles Szombathelyen a Wolf Jakab és Társa cégtől átveendő árpagyöngykása-gyárat, melynek becsértéke hozzávetőleg 130.000 korona, a folyó évi június hó 26-án kelt beadványában jelzett legalább 102.000 korona értékű beruházásokkal kiegészíteni.

Az államkölcsönt a m. kir. pénzügyminiszter ur hozzájárulásával akkor fogom utalványozni, ha beérkeztek a csatolt minta szerint közjegyzői okirat alakjában kiállított s a szövetkezet cégjegyzésre jogosított igazgatósági tagjai által a szövetkezet nevében aláírt kötelezvény, a gyártelek nagyságát igazoló telekkönyvi kivonat, az államkölcsön első helyen való bekebelezésről szóló végzés, a gyár berendezésének kézi zálogba vételéről szóló közjegyzői okirat, valamint a kötelezvény 5 pontja értelmében záradékolt tüzbiztosítási díjkötelezvény.

Végül felkérem Méltóságodat, hogy a szövetkezet alapszabályainak tervezetét hozzám mielőbb bemutatni szíveskedjék, melyre nézve fenntartom magamnak, hogy esetleges észrevételeimet négy héten belül megtegyem.

A szövetkezet megalakulásának napjáról megbízottam kiküldetése érdekében értesítést kérek. Budapest, 1906. aug. hó 7-én. A miniszter helyett: Mezőssy sk., államtitkár.

A szombathelyi árpakása, borsó, és köleshántoló gyár.

A mezőgazdasági nyereségek értékesítésénél a megyénkben is szép számban működő tejszövetkezetek a szövetkezés eszméjének e téren való létjogosultságát s életrevalóságát kézzel foghatólag bizonyítják.

Amily fontos ma, hogy a gazda ne csak gazda legyen, aki csak szánt-vet, s munkálkodásának eredményét, a terményt a kereskedelem által megszabott áron adja el, hanem hogy kereskedő is legyen; ép oly fontos az értékesítés keresztvitelénél is a gazdatársadalom szövetkezése.

Amíg egy gazda egyrészt gyakorlat hiányában az adásvételénél nem mutatkozik elég jó üzletembernek, addig szövetkezés esetén, mivel az alkalmazottak tapasztalt, jártas üzletemberek, minden gazda mint oly kereskedő szerepel, aki a közvetítőket terményei értékesítésénél kizárta. S hogy mily fontos ez, ennek bizonyításánál nem szükséges hivatkoznunk ama bizonyos vessző törhető vagy törhetetlenségére; minden gazda, akinek módjában volt egyszer kicsiny, egyszer pedig nagy mennyiségű terményt áruba bocsátani, állításaink valódiságáról saját tapasztalatai alapján meg van győződve.

Ha most tekintetbe vesszük, hogy mezőgazdasági terményeink kivételét a szomszéd államok védvamos politikája, továbbá Amerika és a Balkán versenye mindinkább szűkebb mederbe terelik úgy, hogy ma már Ausztriát kivéve, terményeink főleg a belfogyasztásra vannak utalva, exportunk jelentősége hovatovább minimumra szállt le: bizonyára nem lesz kétkező, aki azt mondaná, hogy terményeink feldolgozása és értékesítése körül szükségtelen újításokat életbe léptetnünk.

Szükségünk van terményeink feldolgozására, s szükségünk van azoknak más módon való értékesítésére. — Ugyanis amíg az örlemények értékesítésével, a liszt üzlettel a nagy malmoknak vagyunk kiszolgáltatva, ahol legfeljebb a világpiacon árnak a behozatali vámokkal emelt értékre számíthatunk, s ennél magasabb árakat elérni módunkban nem áll, addig egy más terményünk pl. az árpának értékesítésénél a szomszédos államok védvámja következtében a belföldi kereskedelem kénye-kedvére vagyunk bízva. — Nem akarom ezzel azt állítani, hogy a szövetkezésre azért volna szükségünk, mintha a kereskedelem ellen akarunk védekezni, de igen szükséges ezt keresztül vinnünk azért, hogy a Németország által, amely államba eddig árpánk nagy részét, mint sörárpát exportáltuk — felemelt beviteli vámkok okozta árveszteséget más téren behozhassuk.

Ezek előrebocsátásával csaknem ki is van mondva, miért tartjuk lényegesnek az árpának feldolgozását.

Kivételünk esökkenésével, — amit a magasabb vámkok feltétlenül elő fognak idézni, — az eddigi módon nem értékesíthető árpa csak alacsonyabb áron lesz forgalomba hozható. — Az árpának kásával, vagyis árpa gyönggyé való feldolgozásával első sorban elérjük azt, hogy mivel a gyár Szombathelyre van tervezve, kevés fuvardíj, s így nagyobb vételár esik magára az árpára, de elérjük azt is, hogy az árpának kásával való feldolgozásánál előállított melléktermények, árpa liszt és korpa közelről, tehát ismét olcsóbban lesznek gazdaságunk számára beszerezhetők.

Térjünk át azonban e szövetkezet tulajdonképeni hasznára, vagyis arra, mily haszonra számíthat az a gazda, aki üzletrészek jegyzésével a szövetkezetbe belépve terményeit oda adja feldolgozásra.

Hogy állításunk helyességéről bárki meggyőződhesék, az alábbiakkal számadatokkal, vagyis egy kis költségvetéssel akarom igazolni a fent elmondottak helyességét.

A szövetkezeti uton létesítendő gyár költség-előirányzata.

I. Kiadás. Gyártási költségek: Készén 21.600 K, olaj és gyapot 2100 K, javítások 2000 K, gyári személyzet: 1 főmolnár, 2 almolnár, 1 gépész, 2 fűtő, 16 munkás 20800 K, biztosítási díjak 3000 K, egy pár lótartrás 2000 K, üzletidíjak 3000 K, irodaszemélyzet, irodaköltségek és adó 20000 K, zsákok a gyártmányokhoz, plombák, zsinag, vignetta 28000 K, nyersáru beszerzése

400 vaggon árpa a 13 K per 100 kg. 520000 K. Kiadás összesen 619500 K.

II. Bevétel a) 400 vaggon árpából 60% árpagyöngy, vagyis 240 vaggon á 2100 K, 504000 K. b) 22% liszt vagyis 48 vaggon á 1060 K, 76800 K. c) 25% takarmány, vagyis 100 vaggon á 1100 K, 110000 K. d) Bruttó nettó gyanánt eladva, tehát 388 vaggon után 388 q. plus átlag á 17 K, 6596 K. Összesen 697396 K. Ebből leszámítva a) tétel 504000 K után 2% sonto, vagyis 10800 K. Ügynöki jutalék és utazási költségek 10000 K. Bevétel marad 675596 K. Kiadás 619500 K. Marad nyereség 57006 K. Ebből gépek és épületek leírására levonandó: Gépekért 90000 K után 7%, vagyis 6300 K, épületekért 75000 K után 5%, vagyis 3650 K, összesen 9950 K. Marad tiszta nyereség 47146 K. Esik az 1250 egyenkint 200 K értékű üzletrészre 37.71 K osztatik.

Számításba véve azt, hogy a gyár nem 400 vaggon, hanem 600 vaggon feldolgozására lesz berendezve, az elérhető eredmények nagyobb üzemmél még kedvezőbbek lesznek.

Számításunk megkésztésénél iparkodtunk a lehető legmagasabb kiadási tételeket felvenni, míg a bevételi összegek a realisan normális színvonalon mozognak.

Fentiek ismertetése után szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a szövetkezet létrejöttéhez 1250 egyenkint 200 K értékű üzletrész jegyzése szükséges.

Az üzletrészek az alapítótagoknál levő ivenek jegyezhetők, vagy a Zalamegyei vagy Vasmegyei Gazdasági Egyesületeknél.

Az üzletrészek 30% az aláírásakor illetve jegyzéskor a szövetkezet pénzárába befizetendő, míg a hátralékos rész befizetésére az igazgatóság felhívást fog küldeni.

A szövetkezet alapításában Vas és Zalamegyék legelső gazdái vesznek részt se szövetkezet iránt Darányi Ignác földművelésügyi miniszter is nagy érdeklődést tanúsít s a zalamegyei és vasmegyei gazdasági egyesületek kérelmére a szükséges gépek beszerzéséhez állami dotatio is kilátásba van helyezve.

Fentiek leírásával azt hiszem kellőképp vázoltam eme, a mezőgazdasági gyáripár terén létesítendő szövetkezés fontosságát, aminek hasznában az előttünk álló példákban számítva, kételkedni okunk egyáltalán nincsen, s meggyőzhettem mindenkit arról, hogy ezen szövetkezet olyan vállalat lesz, amelyben minden gazdának saját jól felfogott érdekében résztvenni érdemes.

Bővebben nem terjeszkedhetünk ki az ismertetésre, de ha valakinek valami iránt kételyei támadnának, vagy bővebb felvilágosításra volna szüksége bármikor legnagyobb készséggel rendelkezésre áll a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület vagy Sárközy Viktor g. e. titkár.

Kérem a buzatermelőkhöz. A magyarvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás megbízást kapott a földművelésügyi miniszterium részéről arra, hogy a hazánkban természetű búzaféleségeket tanulmányozza. Evégből a szükséges anyag és előzetes tájékozódás megszerzése céljából alábbi kérelem fordul mindazokhoz, akik a közönséges magyar búzán kívül más búzaféleséget, nevezetesen külföldi búzákat, avagy nemesített magyar búzát, mint pl. diószegi, mezőhegyesi stb. búzát természetnek, hogy:

1. E búzákból aratáskor legalább is 20 érett kalászt és pedig nem kiválogatott nagy kalászatokat, hanem az átlagosnak megfelelő közepeseket, hozzánk, a mi költségünkbe beküldeni szíveskedjenek.

2. Hogy e búzákra vonatkozó tapasztalataikat velünk közöljék és pedig főleg azt, mióta termesztik e búzát, minő talajon, milyen eredményen, minő terméseket érnek el ezzel s minőt a közönséges magyar paraszt búzával, milyen származású e buza s minő néven nevezik azt ott.

3. Minő előnyös és minő hátrányos tulajdonságát tapasztalták, viszonyítva mindig a magyar parasztbúzához.

4. Van-e különbség az értékesítésben, nevezetesen nem kifogásolják-e a kereskedők avagy a malmok e búzákat s nem kell-e azokat alacsonyabb árárt eladni, mint a közönséges magyar parasztbúzát, végül

5. hogy e kérdéseinkre úgy a buzatermesztők, mint nemkülönbön a vármegyei és községi gazdasági egyesületek, a gazdasági tanintézetek és földműves iskolák, melyeknek véleményére kiváló sulyt helyezünk, nekünk részletes felvilágosítást

nyújtani s nagyrabecsült nézeteiket és tapasztalataikat a kérdésekben esetleg fel nem ölelt irányban is kifejtteni s tudomásunkra hozni szíveskedjenek.

Legyen szabad reménylenünk, hogy az ügy érdekében felvetett kérelmünk nem fog eredménytelenül elhangzani s a magyar gazdaközönség, ugyancsak a gazdasági egyletek és a gazdasági szakoktatás művelői megfogják adni számunkra a felvetett kérelem teljesítése által annak a lehetőségét, hogy e nagy horderejű kérdés további tanulmányozása lehetővé váljon.

A beérkező adatok az első lépésőjt képezik annak az utnak, melyen elindulni akarunk; s ez ránk nézve az általános tájékozódás fontosságával bir, amelynek nyomán jövőre a helyszíni tanulmányok és megfigyelések következhetnek. A m. kir. növényélet és kórtani állomás Magyaróváron.

Elkésve vettük ugyan a fenti felhívást, de mégis számos körülményre kiterjeszhetjük még ez évben megfigyeléseinket. Ha még nem állnak a gazdaközönség részére rendelkezésre az általunk már felállított javasolt erjedéstanipari intézmények, mindenesetre kész örömmel kell fogadnunk egy oly előkelő intézményt, mint amilyen a magyaróvári növényélet és kórtani állomás, ez irányú vállalkozását.

Ez uton az egyesület nevében is felkérjük gazdatársainkat, hogy e téren megfigyeléseket tenni s megfigyeléseiket velünk közölni szíveskedjenek. Sárközy Viktor g. e. titkár.

A VIII. nemzetközi gazdasági kongresszus Bécsben, 1907-ben. A Comission internationale d'agriculture, 1889 óta nemzetközi gazdasági kongresszusokat rendez. A VIII. ilyen kongresszus Bécsben, 1907 május 21-25-ig bezárólag fog megtartani. Az előmunkálatok elvégzésével egy végrehajtó-bizottságot bíztak meg, melynek tagjai: Auersperg Károly herceg, a bécsi cs. és kir. Gazdasági Egyesület elnöke, Portele Károly tanár a cs. és kir. földművelésügyi ministerium udvari tanácsosa, Pirko Ferenc a bécsi cs. és kir. Gazdasági Egyesület alelnöke, Kolowrat Krakowsky Lipót gróf a mező-és erdőgazdák klubjának elnöke, Strohmer Frigyes kormánytanácsos a cukor ipar központi egyesülete kémiai kísérleti állomásának igazgatója, Hoffmeister Károly dr. cs. és kir. miniszteri titkár és Friess Henrik dr. gyár és földbirtok tulajdonos. A kongresszus a megvitatásra váró kérdéseket szakcsoportokban fogja tárgyalni. A kongresszus irodája a bécsi cs. és kir. Gazdasági Egyesület épületében van. Kongresszusi ügyekben felvilágosítást nyújt Hausler József tanár, a végrehajtó bizottság titkára Bécsben I Schaulergasse 6 sz.

Sörárpa és terményértékesítő vállalat. Budapesten ily cég alatt a múlt évben egy új vállalat létesült, amelynek célja, hogy a gabonát, főleg a sörárpat külföldre exportálja, vagyis tulajdonképpen az eladót a vevővel (sörgyáros, molnár) közvetlen összeköttetésbe hozza. Ily módon, a közvetítők egész seregének kizárásával, a gazdák számára a lehető legmagasabb árakat fogja fizethetni. Összeköttetései révén a legnagyobb gabona mennyiségeket képes bármikor elhelyezni. Aki ezen vállalat útján terményeinek értékesítését meg akarja kísérelni, forduljon a Gazdasági Egyesülethez, ahonnan a szükséges mintazacskók rendelkezésére fognak bocsátani. A rendelkezésre bocsátott mintazacskók az áruval megtöltve az egyesülethez, vagy az általa megjelölendő címre az eladandó mennyiség, a kívánt legmagasabb eladási ár s a feladó állomás pontos megjelölésével, beküldendők. A minták kézhez vétele után a vállalat árajánlatát azonnal megteszi s az elszállítás iránt intézkedik. Az áru az átvételkor azonnal készpénzben ki lesz fizetve, kiváratra pedig az áru elszállításáig a vállalat megfelelő készpénz előleget ad.

A Németbirodalomba szállítandó lovak kedvezményes vámkezelése tárgyában a földművelési, kereskedelmi és pénzügyminiszterek együttes rendeletet adtak ki, amelyben figyelmeztetik a gazdaközönséget, hogy a császári német kormányval oly megegyezés létesült, amelynek értelmében az állami lótenyésztézetek, méntelepek, ménesgazdaságok, csikótelepeknél alkalmazott, vagy általában állami szolgálatban álló állatorvosoknak a Németbirodalomba kivitt lovakra vonatkozó értékebecslési, valamint az értékebecslésről kiállítandó bizonyítványai kielégítő alapulognak a vámkezelésnél elismertetni.

A kormány tehát elrendelte, hogy az állami szolgálatban álló állatorvosok a Németbirodalomba való kivitelre szánt lovak becslését teljesíteni s a hivatalos bizonyítványokat kiállítani tartoznak. A becslésnek meg kell állapítani a ló értékét az elszállítás helyén; a becslés eredményéről hivatalos bizonyítvány állítandó ki, amelynek a ló korát, nemét, magasságát, színét, különös sajátosságait és jeleit, valamint a becslésnél mérvadásnak vett okokat is tartalmaznia kell.

A tiszta nóri fajta, vagy nóri ménnek tiszta hidegvérű kancával való keresztezéséből származó lovakra külön 50, illetve 70 márkás vám van vetve. Annak a bizonyítása, hogy a kivitelre szánt lovak ezen fajtákhoz tartoznak, szintén valamely lótenyésztézet, vagy állami szolgálatban álló állatorvos által kiállítandó bizonylathoz történik. Ezek — a fél kivánságára — a fenti bizonyítványt minden állat számára kiállítani tartoznak, annak igazolása mellett, hogy az állat tüzeten megsemmisített s hogy ennek alapján kétségtelenül fenforog az a feltétel, mely a lónak az 50 vagy 70 márkás külön vám mellett való bebocsátására szükséges. Megjegyeztetik, hogy a külön vámtétel középhez hidegvérű igás lovakra alkalmaztatik, amelyek küeme kevésbé tetszetős, hanem inkább közönséges, hasított farral és száraz végtagokkal.

A bizonyítványokhoz azok német fordítása is csatolandó. A fordítás hitelesítésére bármely közeg, aki hivatalos pecsétet használhat, jogosítva van.

Az értékebecslésért az állatorvosok székhelyén egy lóért 2 K, minden további darabért 1—1 K fizetendő, székhelyen kívül a kiküldetésekre megállapított költségeket is a fél tartozik fizetni.

Rozs- és zabszállítás a hadsereg részére. A pozsonyi cs. és kir. 5-ik hadtest hadbiztonsága közölte a gazdasági egyesülettel, hogy Nagykánizsán 240, Kőszegen 2510, Trenesében 475, Nagyszombatban 2450, Nezsiderben 6930, Szentgyörgyön 2270, Bazin-Modorban 2350, Somorján 3000, Esztergomban 520, Győrben 5660 mm. zabot bérlet útján kíván beszerezni. Ajánlatok szeptember 15-éig fogadtatnak el.

A kereskedelmi szokások szerint beszerzendő rozs és zab szükséglet a következő: ez év októberben Komáromban 500 mm. rozs és 800 mm. zab, Szombathelyen 1200 mm. zab; — novemberben Pozsonyban 2000 mm. zab; Komáromban 500 mm. rozs, 800 mm. zab, Szombathelyen 200 mm. rozs és 1400 mm. zab; — decemberben Pozsonyban 500 mm. rozs, 2000 mm. zab, Komáromban 500 mm. rozs, 800 mm. zab, Szombathelyen 200 mm. rozs és 1400 mm. zab; — 1907 január-május hónapokban Pozsonyban havonként 500 mm. rozs és 1800 mm. zab; — Komáromban 1907 januárban 500 mm. rozs és 800 mm. zab, február-május hónapokban havonként 500 mm. rozs és 700 mm. zab; — Sopronban 1907 januárban 400 mm. rozs és 1300 mm. zab, februárban 300 mm. rozs és 1200 mm. zab, március-május hónapokban havonként 1200 mm. zab; — Szombathelyen 1907 január-március hónapokban havonként 200 mm. rozs és 1400 mm. zab, áprilisban 300 mm. rozs és 1400 mm. zab, májusban 1400 mm. zab. — A beszállításnak az élelmezési raktárhoz díjtalanul kell történnie. Ajánlatok a fenti szükségletnél kisebb mennyiségre is tehetők. A közelebbi feltételek megtudhatók a pozsonyi hadbiztonságnál, vagy a Gazdasági Egyesületnél is.

Adómentes benzín szállítására vonatkozó megállapodás keretében a földművelési miniszter a »Felsőmagyarországi közlekedési r. társaság« turócszentmártoni céget is bevonta s így ezen cég is szállíthat adómentes benzint a benzínmotorral dolgozó kisiparosok és kisgazdák részére.

Tudomásul. Felhívjuk gazdatársaink figyelmét arra, hogy akik az állami facemete telepről, Zalaegerszegről akarnak gyümölcsfa ojtványokat beszerezni, ebbeli szándékukat 100 darabon aluli vételnél egyszerű levélben vagy levelezőlapon legkésőbb augusztus hó 31-ig jelentsek be a zalaegerszegi m. kir. erdőszeti hivatalhoz. Augusztus 31-ével az előjegyzés határideje lejár s az ezután beérkezett előjegyzések figyelembe nem vétethetnek, illetőleg esetleg kisértékelhetnek. Kisgazdák 50% engedménnyel, tanítók, államhivatalnokok 33% engedménnyel kapják a csemetékét. Az I. osztályu csemeték teljes ára darabonként 60 fillér. Kapható az állami csemete telepen papirdió, alma, meggy, körte, barack, ringló stb. csemete.

Uj piacok a magyar vaj részére. Zalavármegyében a tejszövetkezetek örvendetesen megszapordtak s a vaj ára — a kiterjedtebb termelés dacára — évről-évre emelkedik. Ennek az oka abban keresendő, hogy a magyar vajnak külföldön sikerült állandó és nagyobb piacokat szerezni, ami különösen a kiviteli cégek érdeme. Legújában jelentették a kormányának Egyiptomból, hogy a vajkivitel részére ott még jelentékeny piac volna szerezhető. Igaz, hogy az oda bevitt 13—14 ezer métermázsa vajból eddig mindössze alig 20 métermázsa volt magyarországi származású, de — tekintettel a mi vajunk jó minőségére — ezt könnyen lehetne fokozni, ha kiviteli cégeink a tetszetős és célszerű csomagolásra nagyobb gondot fordítanak. A csinos csomagolásra, a tetszetős címkékre, hangzatos feliratokra általában sokat adnak, nálunk azonban megelégszünk úgy szövetkezetek, mint a kereskedők egy darab papirossal, amelybe a detail kereskedésbe szánt vajat göngyölik. De valószínűnek látszik az is, hogy a Magyarországból kivitt vaj nem kerül egyenesen a külföldi piacokra, hanem a nagykereskedők mint más országból származó terméket vetik a világforgalomba.

Venus és Cupido.

Angolból fordította: Dr Jámor Márton.

(Folytatás.)

(29.)

A félisten áldozata a Thorus főkertésze volt, a kiről megállapították, hogy durva, vad indulatú részeges ember volt, a ki ütötte verte a feleségét és kizozta a gyermekeit. Senkisé sajnálkozott elveszte fölött. Mindazonáltal az esküdt bíróság bűnösnek mondta ki a gyilkosságban s kötél által való halálra ítélte; május 25-én fognak Diana éjjeli osendháborítása, Mercuriusnak ebben való segédkezése és a lólopása fölött ítéletet mondani.

E közben azt vettem észre, hogy oly élénk eszü fiura, mint Cupido volt, a rendőrségtől a törvényszéktől a rendőrséghez való folytonos futkározás szörnyen unalmas. Föltettem, hogy reá bízom az öreg, higgadt Neptunusra és elég pénzt bocsájtva rendelkezésükre, naponként megcsináltam a szórakozás tervezetét a számukra.

Bacchus jelenlétemtől felszabadítva, hamarosan gondolatot okozott nekem. Jó szívű fráter volt, az igaz, s vigasztalhatatlannak mutatkozott a bajtársait ért csapás miatt. De az eszközök és módok, a melyekkel megkísérelte a vigasztalódást, sehogysem akartak nyemre lenni. Három egymásután következő estén nem találkoztam vele az estebédnél s senki nem tudta, hol van. Később kitudódott, hogy a szomszédságban egy kis koresmát fedezett fel, ahol olasz bort mérnek; itt esténként addig ivott, a míg az utcára ki nem dobták, a hol rendszeren a rendőrség szedte fel. Két ízben megintették, a miből persze ő egy árva szót sem értett s mivel én nem tudtam, hogy és hol történt, segítségére nem lehettem. A harmadik esetenél a rendőrbíróság tolmácsnak hívott meg s ez alkalommal közölnöm kellett vele a rendőrség abbéli parancsát, hogy ha újra ide kerül ily állapotban, mint javithatatlan iszákost fogják elzárni.

Bacchus ijedten fogadta meg, hogy többé egy cseppet sem iszik s ilyen emberek szokásaként meg is tartotta a fogadását teljes két napig. A harmadik éjjel aztán pótoita az elmulasztottakat is, s az erre következő reggel két heti elzárásra ítélte a rendőrség.

Ez május 21-én, négy nappal a kivégzés előtt történt. 22-én este 6 óra felé hazatérve egy térdnadrágos fiut vettem észre, a ki nekem rendkívül ismerősnek tetszett. Mindkét oldala mellett egy rendőr haladt, az egyiknek a kezében egy fából való eszköz, a mi egy parittyához hasonlított feltűnően, a másiknak a kezében egy vászon zacskó. A fiu keservesen sirdogált, s könyörgő szemmel tekintgetett segítségért maga körül, de basztalan.

Kocsimat megállítani, abból kiugrani és a csoport felé rohanni, egy perc műve volt. A fiu felém fordult, kitérta a két karját s oly örömmel kiáltott fel, hogy a rendőrök felém engedték és elnézték, a mint keblemre borulva oly hevesen esóskolt össze-vissza, a mint életemben még soha senki meg nem esóskolt.

Praxikám, drága Praxikám! szabadítsd meg ezektől a borzasztó emberektől. El akarnak vinni valahová, — talán a fogházba, Praxikám? Jaj, jaj, mentes meg kérem, hadd mehessek haza magával!

Édes fiam, aligha szabadíthatlak meg, ha ezeknek az a szándékuk, hogy elkísérjenek. Mit követett el? — kérdeztem az egyik rendőrtől.

Ez a fiu hozzám tartozik.

Mit követett el? Ez a gyönyörű mákvirág itt ni, ezzel a parittyával az összes lámpákat a parkban bezulta, uram, már napok óta folytatta ezt a mulatságot, de sohasem tudtuk megcsipni. Ma végre megfogtuk s most visszük be a duryiba.

Talán lehetne valamiként rendezni az ügyet, — mondám. Igen jó gyerek, ha önök is úgy ismernék mint én. Néhány nap óta kénytelen voltam egészen magára hagyni, s ezért került most e bajba. Vehetik észre, hogy görögországi, azért nem ismeri a mi törvényeinket.

Sajnálom uram, de az eset igen súlyos. Jó képű gyerek, azt meg kell adnom, de azért a legkomolyabban mondhatom, hogy nem szabad kiengednem; legalább az éjjel velünk kell lennie s talán könyörgésre holnap megszabadulhat. Magunkat kevernők bajba, ha a sok törött lámpás dőreára le nem tartóztatnók. Ezt uram, ön is beláthatja. De még nem is a lámpatörés a legnagyobb baj; — más baj is van ezen kívül.

Beláttam, hogy az embernek igaza van és hogy mítsen lehet tennem. — Látod, látod fiacskám, mit tettél? — kiálték kétségbeesésben, de a nélkül, hogy hajamat téptem volna. A felkiáltásban eredetiség nem volt, de nem tudtam egyebet mondani.

Oly borzasztó unalmas volt maga nélkül, Praxikám. Nem bírtam kiállni az egész napokon keresztül a sáptározásokat Neptunus bácsival; anyuska pedig az egész nap zsembelt velem. Gondoltam, veszek egy zacskó serétet és elmegyek céliba lőni. Jaj, Praxikám, — mondá a kis huncut, könnyein keresztül törő mosolygással, — mily pompás mulatságom volt!

Meg kellett érnem, hogy lezárták az éjjelre; szívesen megosztottam volna zárkáját, de nem engedték meg; távoztam tehát s lassan hazafelé ballagtam az estebédre olyan étvágygal, mint a minőt a sok szomorúság összehalmozódása csak szerezhet az embernek.

Ez utolsó csapás volt a legérzékenyebb reám nézve valamennyi közül. A felejthetetlen estétől fogva, a mikor az Olympuson a felhőről a vállamra repült, Cupidó és én mindenkor a legjobb barátságban álltunk; s vidámabb barátot s jobb kedvű társat senkisémmel kívánhatott magának. A mellett oly fiatal, gondtalan s könnyelmű volt, hogy szinte azt gondoltam, hogy Jupiter az én különös gondviselémre bizta őt. Az egyedül való reménységem az volt, hogy az ő letartóztatása Venus önzését majd most megszegyeníti s hogy talán észére téríti annyira, hogy másra is legyen gondja, mint szerencsétlen szerelmére.

(Folyt. köv.)

A háziasszony gondolkodásán mulik a család üve, boldogsággal

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetőbb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjeggyel.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

Áru	Minőség szerint	Kor. 10l	Kor. 1g
búza		14.—	—
rozs		11.20	—
árpa		12 —	—
zab		12.—	—
tengeri		14.—	—

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Urodalmi tej

50 litertől bármily mennyiségig keresztetik megvételre;

Zalaegerszegen átvéve, vagy Botfára szállítva.

A szállításra vonatkozó s egyéb felvilágosítás szerezhető

A botfai urodalomnál.

Superfoszfát,

strassfurti kaintot, strassfurti káli trágysót 40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélétt, azonkívül rézgalicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít

„Hungária“

műtrágya-, kénsv- és vegyipar részv.-társaság Budapest, V., Fűrdő-u. 8.

Disznózsir

jutányos áron kapható Dergáts Gyula zalaegerszegi hentesnél.

100 kilón felül métermázsánként 85 frt, kisebb mennyiségben kilogrammonként 90 kr., viszonteladásra 300 kgr. hordókban mm. 80 frt.

Sajtgyártást

elsajátítani kívánó fiatalember a botfai urodalmi sajtgyárban működő sajtos mester mellé

gyakorlatra felvétetik.

Közelebbi felvilágosítást ad

a botfai urodalom.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

A KIADÓHIVATALBAN.

Egy jóhangu koncert zongora eladó.

Zalaegerszeg, Várkör 3. sz.

437/v. 1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1906. V. II. 296. számú végzése által özv. Grünwald Jakabné zalaegerszegi lakos végrehajtató javára Fendrik Lajos zalaegerszegi lakos ellen 86 K 38 f tőke, ennek 1906. évi április hó 7-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával fölülfoglalt 1475 koronára becsült szarvasmarhák, sertések és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis a nekeresdi majorban leendő eszközzésére 1906. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtt 10 óraja határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1906. évi július hó 27.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

Kezesség mellett tiszta borból párolt.

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló telepe

FIUME.

Kapható gyógyszerárakban

és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

SATTLER JÓZSEF Nagykanizsán.

Építők figyelmébe!

Ajánlok épületfát, deszkát, léceket, padlót, faszindelyt, vízhatlan cementet, kátrányt és tetőlemezeket, vasalásokat, festékárukat nagy választékban, versenyképes árak mellett.

Horváth Győző

Zalaegerszeg.

Jó családból való fiu tanulóknak fővételik.

Dunántuli Vajkiviteli vállalat
Jánosházán.

Legmagasabb áron vesz szövetkezesi tea vajat, bármily mennyiségben egy vagy több évi kötésre, tetszés szerinti óvadék letétele mellett.

Szívesen közreműködünk szövetkezesek alakításában is és bármily e dologba vágó kérdéskódésekre készséggel szolgálunk felvilágosítás és utbaigazítással.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva orvosi rendű szaktekintélyektől.
Camis és Stock első cognac-pároló intézete
Barcolában (Fiume közelében.)
ajánlja beföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A belügyminisztériumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének vegyi ellenőrzése alatt.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

Marschall Nándor

hentes és kolbász áruk tüzlete
Székesfehérvár Kossuth-u. 6.

Főhercegi kamarai szállító.

Elárustás kicsinyben és nagyban. Állandó nagy raktár:

Prágában elsajátított módszer szerint pácolt sonka és füstölt husokból.

Naponként friss kolbász áruk.

Postai megrendelések azonnal és pontosan teljesíttetnek.

A posta és vasutal való jó összeköttetés abba a kellemes helyzetbe hozott, hogy naponként még a reggeli postával érkező megrendeléseket ugyanazon nap juttathatom rendeltetési helyére és legfrissebb árukkal szolgálhatok; miért is kérem igen tisztelt vevőimet, hogy nagybecsű megrendeléseiket továbbra is részemre fenntartani és jó-hirnevű üzletemet becses ismerőseik figyelmébe ajánlani sziveskedjenek.

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapest.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfőző gépek)
kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig több mint
560 első díjat nyertek.

Évi gyártás kb. 60.000 darab.

Az Alfa-Separator
a legtekélyesebb főzőgép.

Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítő és pasztórizáló
készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb
kivitelben.

Tejszövetkezetek s
tejfeldolgozó telepek
berendezése s
ujja alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben.

Árjegyzékek, tervek és
költségvetések bérmentve.

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂-től 12 lóerőig, benzinmotorok,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

Aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legjobb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának

Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára Nagykanizsán.

Ajánlja mérsékelt áron elismert kitűnő gyártmányait, egyes egyetemes és többvasu acélekéit, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelés-vényeit, vasboronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

Szab. „ZALA-DRILL” hárneves és verseny-győztes sorvetőgépeit szabad. kiváltható kapacitásokkal és egészen új kiemelő készülékkel.

Szabad. új lenmagvetőgép

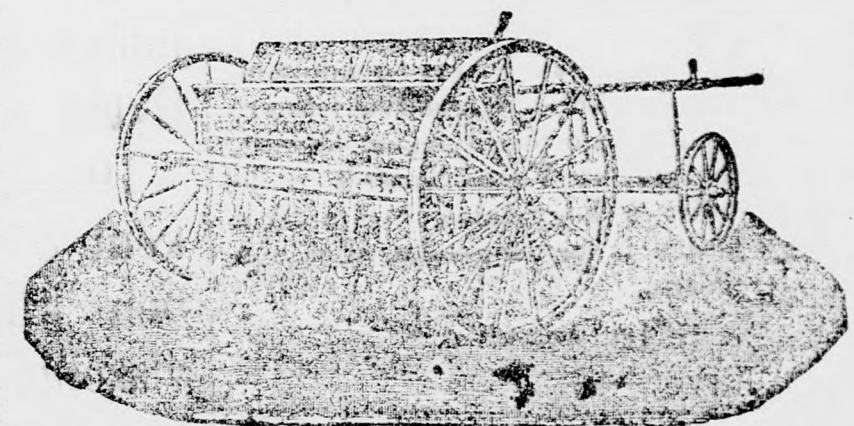
ferdebordás korongokkal.

„Hollingsworth” gereblyéit.

Járgányait, kukoricamorzsolóit, szecska- és repavágóit,

valamint egyéb gazdasági gép

és eszközeit.

Egy jó házból való fiu

tanoncúl felvétetik

Unger Antal könyvnyomdájába.

Csépléshez, téglagyártáshoz, fűtéshez alkalmas, kitűnő minőségű

K Ö S Z É N

kapható jutányos árért, nagyban és kicsinyben házhoz szállítva

Weinberger Hermán és Fia cégnél Zalaegerszegeen.

Eladó tenyészsertések.

Az Alsólendva—lentii uradalmak főbérnökségénél fiatal, erőteljes, tenyészképes kisjenői faj

**5 darab kan,
30 „ koca**

eladó. — Venni szándékozónak készséggel ad felvilágosítást az

**Uradalmi főbérnökség,
Alsólendván.**

Diszitsétek lakásaitokat télen és kertjeiteket tavasszal valódi haarlemi virághagymákkal.

8 koronának (4 hollandiai forint) postautalványon való beküldése után portó és vámmentesen küldünk ez idén is, mint minden évben Magyarországra egy

szokvány gyűjteményt,

vagy 30 db üvegbe való jácintot,
vagy 40 db eszerépben tenyésztenő jácintot,

vagy 50 db szabadban virító jácintot,
vagy 150 dbból álló, 45 eszerépbe ültethető szobában virító jácintot,
vagy egy 250 darabból álló kerti gyűjteményt,

vagy egy 240 dbból álló kertbe és szobába való gyűjteményt.

Mindegyik gyűjtemény remek jácintokból, tulipán, narciss, crocus, scilla, hóvirág stb. fajokból van összeállítva.

Gazdagon illusztrált és művelési utasításokkal ellátott árjegyzék, amelyben a gyűjtemények összeállítása részletesen ismertetve van, ingyen és bérmentve megküldetük.

Huis ter Duin virághagymatelep
Nordwijk (A. G.) Haarlem mellett, Hollandia.

Legjobb

minőségű gépszijak kaphatók minden szélességben

Büchler Jakob

bőrkereskedésben, Zalaegerszegen a róm. kat. templom átellenében.

NOXIN

CZIPÓ CRÉME A LEGJOBB.

FÖRAKTÁR ZALAEGRSZEGEN,

D. HORVÁTH ANTAL

UR DROGUERIAJÁBAN.

Vadászok figyelmébe!

Ajánlom nagy választékban a legkitünőbb vadászfegyvereket, forgópisztolyokat és elvállalok vadászfegyverek szakszerű javítását, barnítását és beégetéseket.

RAKTÁRON:

Varrógépek, kerékpárok, vadászfegyverek, forgópisztolyok, házicsengők és alkatrészek.

Készítek mindennemű épület és díszmű lakatos munkákat, sirrácsokat, kerítéseket stb.

Tisztelettel:

Horváth Imre.

DROGERIA

◀ AZ „ARANY KERESZT”-HEZ ZALAEGRSZEGEN. ▶
Széchenyi-tér 4. szám, plebánia épület. Az „Arany-Bárány” szállodával szemben

A t. gazdaközönségnek

az aratás, illetőleg a közelgő eséplés alkalmából ajánlom a miniszterileg kötelezőleg elrendelt gözcséplő gépeknél szükségelendő

mentőszekrényeket

és azoknak teljes felszereléseit, illetőleg kiegészítéseit.
Gépolaj, vaselin, tovotekenőcs és benzin (motorhoz is)

stb. szállítását a legjutányosabb árak mellett eszközölöm.

Lábizzadás ellen leghathatósabb a **GENTRY SICCOLIN** por. Ára 1 korona.

A legfinomabb **GENTRY** kávé-keverék kilója 3.20 K.

D. Horváth Antal.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Jónás Ferenc kályhászmester Zalaegerszeg, Kálvária-tér 3. szám, előbb Kesseldorfer-féle ház, — ajánlja szép kivitelű agyagkályháit. Készít a legegyszerűbb kályhától a legdíszesebb és legújabb rendszerű kandallóig minden szakmába vágó munkát. Javításokat és átalakításokat olcsón teljesít.

Kitünő munkáról és pontos kiszolgálásról kezeskedik.

VIDOR LIPÓT

ZALAEGRSZEG.

Kazinczy-tér. Dr. Keresztury ház.

a „Dürkopp“ kerékpárok egyedüli elárúsítója.

Kedvező fizetési feltételek és jutányos árak mellett ajánl
mindenféle rendszerű

varrógépeket.

Magyar, amerikai, angol és német gyártmányok.

Fényképészeti cikkek dus raktára.

Elektrotechnikai cikkek. Házi sürgönyök teljes berendezése jutányos árért. Az ehez szükséges összes kellékek raktáron vannak.

Leipzig hármónikák.

Szentképek dus választékban.

Levélbeli megkeresésre árajánlatot küldök s meghívásra házhoz megyek.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ –25 évig terjedő időre heti, havi, $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkeamat törlesztéssel!

KÜLÖNLEGESSÉG: A páris- bécsi enquete értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%! **4%!** **4%!** **4%!**

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. és II. és III. helyre földekvárosi-, és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra a becsérték $\frac{1}{4}$ részéig.

Építési hitel!

Építésfélben lévő ingatlanokra 2-3 részletben, oly arányban, a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadosságok convertálása!

Váltó- és tárcahitel! Vizszámitolás és váltócsere kereskedőknek!

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

Előnyösen! Solid alapon és gyorsan eszközöljük minden ezen fenti műveleteket elsőrangú belföldi és páris-londoni intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust!

Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 19/B.

Teljesen pótolják a
külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának

elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselei:

Klein Iván Tapolcán.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

Acséplési idény

megkezdésével felhívjuk a
gazdaközönség figyelmét

a Gazdasági Egyesület áruraktárában

kapható oliva olaj, valvolin olaj, orosz ásvány-gépolaj, tovotte gépenőcs, zsák, ponyva, gépszij, stb. gazdasági cikkekre, amelyek ott jó minőségben nagyban áron kaphatók.

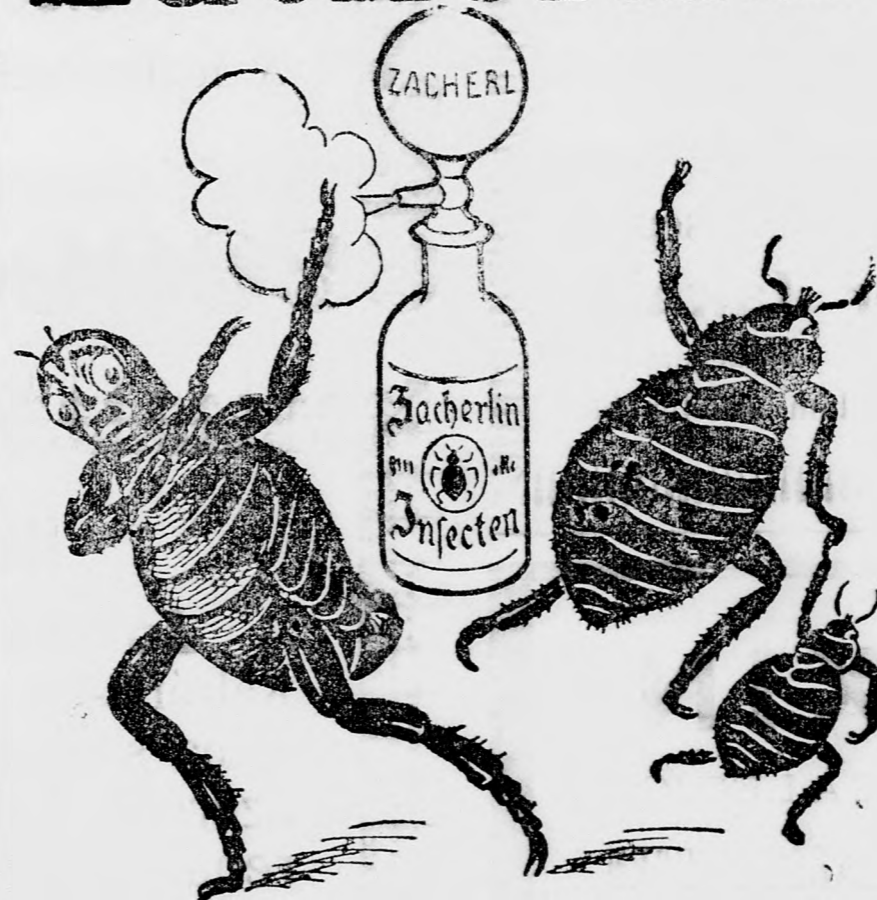
Együttal a t. gazdaközönségnek tudomására hozzuk, hogy **biborhere, lóher, lucerna** magvakat előnyös árban **megveszünk**, illetve az eladást közvetítjük.

Az áruk megrendelése végett, valamint eladásoknál forduljanak a t. gazda urak a gazdasági egyesület titkári hivatalához, ahol a részletes felvilágítások bárkinek a legnagyobb készséggel megadatnak.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktárának vezetősége.

Sárközy Viktor g. e. titkár.

Zacherlin

A sokfélekép utánzott, **de el nem ért** Zacherlin valóban bámulatos szer minden rovar ellen. Sohasem dobozban, hanem üvegben kapható: **Zalaezerszegen**: Hubinszky Adolf, Gyarmati Vilmos, Ján Ferenc, Fangler Mihály, Komlós M. Miksa, Kosztelicz Miksa, Reich és Eppinger cégnél s Kaszter Sándor gyógyszerárában. — **Bellatinczon**: Weisz Bélánál. **Letenyén**: Eppinger Ignác és Weisz Henriknél. **Pacsán**: Schleiffer M. G. cégnél s a Pacsa és Vidéke Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetnél.